

Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu
Filia w Chorzowie

Program studiów dla kierunku
„Bezpieczeństwo narodowe”
Studia pierwszego stopnia

Studia: stacjonarne, niestacjonarne

Profil: praktyczny

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

nazwa kierunku studiów	Bezpieczeństwo narodowe	
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia	
Profil kształcenia	praktyczny	
Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne	
Czas trwania studiów (w semestrach)	6	
Łączna liczba punktów ECTS dla danej formy studiów.	180	
Łączna liczba godzin określona w programie studiów	Studia stacjonarne 2455 (w tym 2325 kontaktowych)	Studia niestacjonarne 2065 (w tym 1841 kontaktowych)
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
Wymiar praktyk zawodowych.	960 godzin, 6 miesięcy	
Język prowadzenia studiów	Język polski	
Rok rozpoczęcia cyklu kształcenia	2025/2026	

II. EFEKTY UCZENIA SIĘ

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU STUDIÓW I STOPNIA BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE - PROFIL PRAKTYCZNY		
Poziom VI Polskiej Ramy Kwalifikacji		
Dziedziny i dyscypliny, do których odnoszą się efekty uczenia się:		
dziedzina nauk społecznych, dyscyplina: nauki o bezpieczeństwie (dyscyplina wiodąca)		
dziedzina nauk społecznych, dyscyplina: nauki o polityce i administracji		
dziedzina nauk społecznych, dyscyplina: nauki o zarządzaniu i jakości		
objaśnienie oznaczeń:		
BN_I_	kierunkowy efekt uczenia się dla danego kierunku	
_W	kategoria wiedzy	
_U	kategoria umiejętności	
_K	kategoria kompetencji społecznych	
P6S_W (G,K)	uniwersalna charakterystyka drugiego stopnia VI poziomu PRK w zakresie wiedzy (zakres i głębia/ kontekst)	
P6S_U (W,K,O,U)	uniwersalna charakterystyka drugiego stopnia VI poziomu PRK w zakresie umiejętności (wykorzystanie wiedzy, komunikowanie się, organizacja pracy, uczenie się)	
P6S_K (K,O,R)	uniwersalna charakterystyka drugiego stopnia VI poziomu PRK w zakresie kompetencji społecznych (oceny, odpowiedzialność, rola zawodowa)	
PROFIL PRAKTYCZNY		
symbol efektu	opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI
WIEDZA		
absolwent zna i rozumie		
BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją	P6S_WG
BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe	P6S_WG
BN_I_W03	w stopniu zaawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania	P6S_WG
BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich	P6S_WK

BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski	P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa	P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw	P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa	P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce	P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych	P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami	P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo-skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień	P6S_WG
BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)	P6S_WG
BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń	P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych	P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności	P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych	P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI absolwent potrafi		
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym	P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych	P6S_UW
BN_I_U03	dostrzec i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych	P6S_UW
BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności	P6S_UW
BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia	P6S_UW
BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa	P6S_UW
BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego	P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne	P6S_UW

BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa	P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym	P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień	P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa	P6S_UW
BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych	P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)	P6S_UK
BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu	P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać	P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej	P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motyw ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.	P6S_UK
BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania	P6S_UU
BN_I_U21	kierować małymi zespołami	P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE absolwent jest gotów do		
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze	P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania	P6S_KK
BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych	P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania	P6S_KR

A) PRZYPISANIE EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DO ZAJĘĆ LUB GRUPY ZAJĘĆ NIEZALEŻNIE OD FORMY ICH PROWADZENIA

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia	
SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE JĘZYK OBCY PODSTAWY PSYCHOLOGII FILOZOFIA PODSTAWY SOCIOLOGII PODSTAWY EKONOMII OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ PODSTAWY TECHNOLOGII INFORMACYJNEJ I APLIKACJI BIUROWYCH WSTĘP DO NAUKI O PAŃSTWIE I PRAWIE PODSTAWY ZARZĄDZANIA GEOGRAFIA PRAWO KONSTYTUCYJNE WSPÓŁCZESNE SYSTEMY POLITYCZNE POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE ADMINISTRACJA PUBLICZNA MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI POLITYCZNE NAJNOWSZA HISTORIA POLSKI PODSTAWY NAUKI I TEORII BEZPIECZEŃSTWA PRAWNE PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA POLITYKA I STRATEGIE BEZPIECZEŃSTWA SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE ZACHOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH - SZKOLENIE PRAKTYCZNE LOGISTYKA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH BEZPIECZEŃSTWO MILITARNE PODSTAWY KOMUNIKACJI METODYKA PRACY PROJEKTOWEJ WPROWADZENIE DO PRACY DYPLOMOWEJ WYZWANIA RYNKU PRACY BHP PRZEDMIOT KIERUNKOWY W JĘZYKU OBCYM WYCHOWANIE FIZYCZNE JĘZYK POLSKI SEMINARIUM DYPLOMOWE PRAKTYKA ZAWODOWA kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI
WIEDZA - absolwent zna i rozumie	
BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii X X X P6S_WG

[illegible]

BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami									X										X		X													X	P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorii bezpieczeństwa i proces przyczynowo-skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień									X	X											X														P6S_WG
BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)										X																								X	P6S_WG
BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń																																			P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych																																			P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności																																			P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych																																			P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego																																		X	P6S_WK

UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi

[illegible]

BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym				X																								P6S_UW
BN_I_U11	dostarczyć związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień							X		X		X																	P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa								X		X											X	X					X	P6S_UW
BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych						X													X	X	X					X	X	P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)	X																		X	X	X	X		X		X	X	P6S_UK
BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	X																						X					P6S_UK

BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu	X												X																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
----------	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych			X			X			X		X				X			X						X		X				X	X	P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania	X				X		X						X				X								X			X			X	P6S_KR

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia,
specjalność: BEZPIECZEŃSTWO INFORMACYJNE I CYBERPRZESTRZENI

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	INSTRUMENTY PRAWNE W BEZPIECZEŃSTWIE INFORMACJI	BEZPIECZEŃSTWO SIECI TELEKOMUNIKACYJNYCH	BEZPIECZEŃSTWO SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH	OCHRONA PRZED HACKINGIEM	BEZPIECZEŃSTWO TRANSMISJI DANYCH W SIECIACH ROZLEGŁYCH	WYMAGANIA DLA SYSTEMÓW WOJSKOWYCH IT	BEZPIECZEŃSTWO DANYCH OSOBOWYCH	ZINTEGROWANE SYSTEMY OCHRONY DANYCH	kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI		
		WIEDZA - absolwent zna i rozumie										
		BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją									P6S_WG
		BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe									P6S_WG
		BN_I_W03	w stopniu zaawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania		X	X			X		X	P6S_WG

BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich									P6S_WK
BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski									P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa									P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw	X								P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa									P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce									P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych	X								P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami									P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo - skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień					X				P6S_WG

BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)									P6S_WG
BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń	X		X	X			X	X	P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych		X	X		X			X	P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności									P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych						X			P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego						X			P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi										
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym									P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych	X								P6S_UW
BN_I_U03	dostrzec i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych									P6S_UW
BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności									P6S_UW

BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia									P6S_UW
BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa									P6S_UW
BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego									P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne			X	X					P6S_UW
BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa				X	X		X	X	P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym									P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień	X								P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa				X			X	X	P6S_UW

BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych					X	X			P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)									P6S_UK
BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego									P6S_UK
BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu	X								P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać									P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej									P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motywów ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.									P6S_UK

BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania		X	X			X		X	P6S_UU
BN_I_U21	kierować małymi zespołami									P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - absolwent jest gotów do										
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze	X								P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy		X		X	X				P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania				X		X			P6S_KK
BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych	X			X			X	X	P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania		X	X		X	X	X	X	P6S_KR

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia, specjalność:
KRYMINOLOGIA Z ELEMENTAMI KRYMINALISTYKI

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	PATOLOGIE SPOŁECZNE	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	PROFILOWANIE SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	WPROWADZENIE DO KRYMINALISTYKI	WPROWADZENIE DO KRYMINOLOGII	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	WYBRANE RODZAJE PRZESTĘPCZOŚCI	WYBRANE ZAGADNIENIA PREWENCJI KRYMINALNEJ	WYBRANE ZAGADNIENIA WIKTYMOLOGII	kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI			
		WIEDZA - absolwent zna i rozumie													
		BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją						x				x	P6S_WG	
		BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe							X				P6S_WG	
		BN_I_W03	w stopniu zawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania					X	x		X		x	X	P6S_WG

BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich											P6S_WK
BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski											P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa	X										P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw		X								X	P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa	X		X				X		x		P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce											P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych	X										P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami											P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo - skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień						x		X	x		P6S_WG
BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)										X	P6S_WG

BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń				X		x					P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych				X						X	P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności											P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych											P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego		X			X				x		P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi												
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym	X	X				x	X		x	x	P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych											P6S_UW
BN_I_U03	dostrzec i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych									x		P6S_UW
BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności									x		P6S_UW
BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia											P6S_UW
BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa						x			x	x	P6S_UW

BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego											P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne				X				X			P6S_UW
BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa		X				x				x	P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym								X	x		P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień							X				P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa		X	X						X	X	P6S_UW
BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych									x		P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)						x		X	x		P6S_UK

BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego											P6S_UK
BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu									X	X	P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać											P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej											P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motyw ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.	X									X	P6S_UK
BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania	X	X			X				x		P6S_UU
BN_I_U21	kierować małymi zespołami					X				x		P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - absolwent jest gotów do												
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze	X					x			x	x	P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy									x		P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania	X		X	X		x	X	X	x		P6S_KK

BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych		X							x	x	P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania		X			X				x		P6S_KR

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia, specjalność:
PRACOWNIK SŁUŻBY CYWILNEJ

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE W PRAKTYCE
		LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO
		DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ I RODO
		KORPUS SŁUŻBY CYWILNEJ WE WSPÓŁCZESNEJ ADMINISTRACJI
		ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FUNKCJONARIUSZY PUBLICZNYCH
		ZARYS PRAWA ADMINISTRACYJNEGO
		STOSUNKI PRACOWNICZE W SŁUŻBACH MUNDUROWYCH
		PROCEDURY REKRUTACYJNE W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
		OCHRONA BAZ DANYCH I PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH
		STUDIUM PRZYPADKU
		kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI
		WIEDZA - absolwent zna i rozumie

BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją									X		P6S_WG
BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe							X				P6S_WG
BN_I_W03	w stopniu zaawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania									X		P6S_WG
BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich											P6S_WK
BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski											P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa				X							P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw			x								P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa											P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce	X		x	X		X				X	P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych											P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami											P6S_WG

BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo-skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień							X				P6S_WG
BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)		X		X	X			X			P6S_WG
BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń	X		x			X		X	X	X	P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych		X									P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności											P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych											P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego											P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi												
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym							X				P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych		X				X					P6S_UW
BN_I_U03	dostrzec i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych										X	P6S_UW

BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności									X		P6S_UW
BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia											P6S_UW
BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa											P6S_UW
BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego		X		X		X					P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne									X		P6S_UW
BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa	X		x		X						P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym											P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień											P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa		X	x			X					P6S_UW

BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych				X							P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)								X			P6S_UK
BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego											P6S_UK
BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu				X							P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać											P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej											P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motywacje ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.							X				P6S_UK
BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania	X							X			P6S_UU

BN_I_U21	kierować małymi zespołami											P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - absolwent jest gotów do												
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze				X		X					P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy								X		X	P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania	X	X	x	X						X	P6S_KK
BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych	X	X			X	X	X				P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania		x			X						P6S_KR

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia, specjalność: SŁUŻBY POLICYJNE

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	PODSTAWY POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ	ŚRODKI PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO	UPRAWNIENIA SŁUŻB MUNDUROWYCH	POSTĘPOWANIE W SPRAWACH O WYKROCZENIA	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	PRAWO KARNE MATERIALNE (P.1-11)	PRAWO WYKROCZEŃ (P.12-20)	PRZEPISY KARNE W WYBRANYCH USTAWACH SZCZEGÓŁOWYCH	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	ZAGADNIENIA RUCHU DROGOWEGO	kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI	
		WIEDZA - absolwent zna i rozumie													
		BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją				X				X	X		X	P6S_WG
		BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe					X							P6S_WG
		BN_I_W03	w stopniu zawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania		X						X		X		P6S_WG

BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich													P6S_WK
BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski													P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa													P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw						X	X		X				P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa	X				X								P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce													P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych													P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami													P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo - skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień				X		X	X	X					P6S_WG
BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)													P6S_WG

BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń		X		X				X		X			P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych	X		X	X						X	X		P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności	X												P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych													P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego		X	X	X				X	X			X	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi														
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym					X							X	P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych													P6S_UW
BN_I_U03	dostarczyć i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych													P6S_UW
BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności												X	P6S_UW
BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia													P6S_UW
BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa				X				X					P6S_UW

BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego													P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne										X			P6S_UW
BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa			X	X				X	X		X		P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym													P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień					X								P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa		X		X		X	X	X					P6S_UW
BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych	x	X									X		P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)													P6S_UK
BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego													P6S_UK

BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu				X				X					P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać													P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej													P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motywy ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.		X		X				X	X				P6S_UK
BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania						X	X				X		P6S_UU
BN_I_U21	kierować małymi zespołami	x		X	X									P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - absolwent jest gotów do														
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze		X											P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy	X										X		P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania		X		X	X			X		X		X	P6S_KK
BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych		X	X	X				X	X		X		P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania	X			X		X	X	X	X				P6S_KR

opis efektów uczenia się dla absolwenta studiów I stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe - profil praktyczny, studia I stopnia,
specjalność: ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I SYTUACJAMI KRYZYSOWYMI

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	EFEKTY UCZENIA SIĘ ABSOLWENTA STUDIÓW I STOPNIA NA KIERUNKU BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	PRAWNE PODSTAWY FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH	OCHRONA OSÓB, MIENIA I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM W SPOŁECZNOŚCIACH LOKALNYCH	BEZPIECZEŃSTWO W AGLOMERACJACH I KONURBACJACH	KOMUNIKACJA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	SAMORZĄD W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA	BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE W REGIONIE	kod uniwersalnej charakterystyki poziomu drugiego dla kwalifikacji na poziomie VI		
		WIEDZA - absolwent zna i rozumie											
		BN_I_W01	w zaawansowanym stopniu treści najważniejszych doktryn i teorii bezpieczeństwa wraz z ich interpretacją					X					P6S_WG
		BN_I_W02	w zaawansowanym stopniu struktury polityczne, ekonomiczne i kulturowe – krajowe i międzynarodowe	X								X	P6S_WG

BN_I_W03	w stopniu zaawansowanym istotę bezpieczeństwa oraz jego uwarunkowania		X		X						P6S_WG
BN_I_W04	w stopniu podstawowym pojęcia i znaczenie własności intelektualnej i praw autorskich										P6S_WK
BN_I_W05	historyczne przyczyny sukcesów i porażek w tworzeniu i umacnianiu państwowości oraz bezpieczeństwa Polski										P6S_WG
BN_I_W06	w stopniu podstawowym ekonomiczne zasady leżące u podstaw działania gospodarstw domowych, przedsiębiorstw i państwa				X						P6S_WK
BN_I_W07	w zaawansowanym stopniu kategorie pojęciowe opisujące państwo i prawo oraz procesy zachodzące w organizacji i funkcjonowaniu współczesnych państw										P6S_WG
BN_I_W08	podstawowe założenia psychologii oraz socjologii wraz z ich odniesieniem do problemów bezpieczeństwa		X		X		X				P6S_WK
BN_I_W09	w stopniu zaawansowanym zasady organizacji administracji publicznej w Polsce	X									P6S_WG
BN_I_W10	w stopniu zaawansowanym zadania organizacji i instytucji politycznych oraz ich elementów składowych								X		P6S_WG
BN_I_W11	w stopniu zaawansowanym metody i techniki zarządzania organizacjami i instytucjami						X				P6S_WG
BN_I_W12	w stopniu zaawansowanym kategorie bezpieczeństwa i proces przyczynowo - skutkowy zachodzący w zakresie omawianych zagadnień					X				X	P6S_WG

BN_I_W13	w stopniu zaawansowanym funkcje i zadania poszczególnych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego (szczególnie na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim)					X		X			P6S_WG
BN_I_W14	metody poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa (w tym także z zakresu ochrony własności przemysłowej i praw autorskich) w sytuacjach zagrożeń	X		X							P6S_WG P6S_WK
BN_I_W15	sposoby planowania i postępowania w sytuacjach kryzysowych			X			X	X			P6S_WK
BN_I_W16	w stopniu zaawansowanym zasady prowadzenia zadań logistycznych na rzecz poszkodowanej ludności		X							X	P6S_WG
BN_I_W17	mechanizmy wpływające na poziom bezpieczeństwa militarnego, w tym rolę międzynarodowych sojuszy wojskowych										P6S_WK
BN_I_W18	zadania i rolę służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa państwowego										P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI - absolwent potrafi											
BN_I_U01	analizować i wyjaśniać zachowania człowieka i grup społecznych w życiu publicznym		X			X	X				P6S_UW
BN_I_U02	wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa w procesach politycznych i gospodarczych							X	X		P6S_UW
BN_I_U03	dostrzec i ocenić oczekiwania obywateli dotyczące roli instytucji społeczno-politycznych						X		X		P6S_UW
BN_I_U04	wskazać założenia koncepcji bezpieczeństwa i określić stopień ich efektywności				X						P6S_UW
BN_I_U05	przeanalizować proces zarządzania oraz wskazać cele i sposoby ich osiągnięcia										P6S_UW

BN_I_U06	przewidzieć praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych oraz gospodarczych występujących w sektorze bezpieczeństwa				X						P6S_UW
BN_I_U07	wyjaśnić rolę poszczególnych organów administracji publicznej oraz np. straży pożarnej, mediów itp. w systemie zarządzania kryzysowego	X						X			P6S_UW
BN_I_U08	zidentyfikować potencjalne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego w oparciu o doświadczenia historyczne		X			X					P6S_UW
BN_I_U09	posługiwać się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie bezpieczeństwa	X		X							P6S_UW
BN_I_U10	wskazać na zależności między sytuacją ekonomiczną a poziomem bezpieczeństwa na poziomie regionalnym, państwowym i międzynarodowym										P6S_UW
BN_I_U11	dostrzec związki i zależności między prawem krajowym a europejskim oraz międzynarodowym, rzutujące na stabilność sojuszy i porozumień										P6S_UW
BN_I_U12	efektywnie wykorzystać wiedzę, procedury i środki do wykonywania zadań zawodowych w organizacji lub instytucji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa	X		X			X	X			P6S_UW
BN_I_U13	zaprezentować zdobytą wiedzę i umiejętności w typowych pracach dotyczących zagadnień szczegółowych na bazie podstawowych ujęć teoretycznych z zakresu bezpieczeństwa narodowego, z wykorzystaniem m.in. narzędzi informacyjnych										P6S_UW
BN_I_U14	przygotować się do wystąpienia ustnego na temat konkretnych zagadnień z tematyki bezpieczeństwa (w języku ojczystym i obcym)										P6S_UK

BN_I_U15	posługiwać się językiem obcym, również w zakresie problematyki bezpieczeństwa, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego										P6S_UK
BN_I_U16	aktywnie uczestniczyć w procesie komunikowania interpersonalnego z otoczeniem mono- i wielokulturowym, w tym brać udział w debacie, oraz przekazywać swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu										P6S_UK
BN_I_U17	zidentyfikować zagrożenia militarne i wskazać środki mogące im przeciwdziałać										P6S_UW
BN_I_U18	wskazać zależności między bezpieczeństwem militarnym państwa i jego uczestnictwem w sojuszach wojskowych a pozycją na arenie międzynarodowej										P6S_UW
BN_I_U19	umiejętnie określać motyw ludzkiego działania oraz wykorzystać tę wiedzę w negocjacjach, rozwiązywaniu konfliktów i wpływaniu na zachowanie innych osób.									X	P6S_UK
BN_I_U20	samodzielnie uczyć się, zdobywać i doskonalić wiedzę i umiejętności zawodowe przez całe życie oraz uwzględniać w swoich działaniach nowe pomysły i rozwiązania									X	P6S_UU
BN_I_U21	kierować małymi zespołami		X		X						P6S_UO
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - absolwent jest gotów do											
BN_I_K01	uczestniczenia w inicjatywach społecznych o różnym charakterze			X			X				P6S_KO
BN_I_K02	postępowania w sposób przedsiębiorczy		X				X			X	P6S_KO
BN_I_K03	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i poszukiwania odpowiedzi na nurtujące go pytania	X		X	X	X		X			P6S_KK

BN_I_K04	wykazania się etyczną postawą i wrażliwością społeczną w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych	X		X				X			P6S_KR
BN_I_K05	wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania		X	X				X	X		P6S_KR

**B) ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ ORAZ TREŚCI PROGRAMOWE ZAPEWNIAJĄCE UZYSKANIE
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Studia I stopnia		
Przedmioty podstawowe i kierunkowe Bezpieczeństwo Narodowe		
Przedmiot		Szczegółowe treści programowe
1	JĘZYK OBCY ANGIELSKI Studia stacjonarne	Grammar – Action verbs vs. state verbs – Adjectives vs. adverbs (quick - quickly, good - well) – Adverbs of frequency: never, sometimes, often, usually, always, etc. – Articles: a/an, the, zero article – Comparative and superlative adjectives – Count vs. uncount nouns; use of much, many, few, little, some, a lot of with count and uncount nouns – Demonstrative pronouns: this, that, these, those – Exclamations with so, such – Expressions of quantity in positive statements, negative statements and questions: much, many, few, little, a few, a little, a lot of, a/an, any, some; compounds: some-, any-, no-, every- + one, body, thing, where (anybody, something, nowhere, everyone, etc.) – First conditional (Conditional statements type 1), Second conditional (Conditional statements type 2) – going to future in positive statements, negative statements and questions – have/has got in positive statements, negative statements and questions – Irregular verb forms – Making questions; use of question words (What...?, Where...?, Why...?, Whose...?, What...like?, etc.) – Passive voice of Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect; passive voice with modal verbs (can/could, will/would, shall, should, must, may/might)

		– Past and present participles (-ed and -ing adjectives: interested, interesting, etc.) – Phrasal verbs: use of literal and idiomatic phrasal verbs – Plural of nouns: regular (key - keys, class - classes, country - countries); irregular (child - children) – Possessive 's; possessive adjectives (my, your, his, etc.); possessive pronouns (mine, yours, his, etc.) – Prepositions of place: in, at, on, next to, near, in front of, behind, over, under, etc. – Prepositions of time: in December, at 5 o'clock, on Friday, etc. – Relative clauses – There is/there are in positive statements, negative statements and questions – Time clauses (...as soon as I get home...) – Time expressions in Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous – Verb be in positive statements, negative statements and questions; present (am/are/is) and past (was/were) forms – Verb can/could in positive statements, negative statements and questions – Verb may/might to express a future possibility – Verb must in positive statements, negative statements and questions – Verb patterns: verb (like, love, etc.) + verb + -ing; verb (would like, want, etc.) + to-infinitive; infinitive of purpose (I'm going to Holland to see...); go + verb + -ing (go skiing); verb + sb + infinitive (make sb laugh); adjective + infinitive (impossible to see); question word + infinitive (what to do); some-/any-/no-/every- compound + infinitive (someone to talk to) – Verb should in positive statements, negative statements and questions – Verb tenses in positive statements, negative statements and questions: Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect
--	--	--

		– Word building: prefixes and suffixes Vocabulary & Functional Areas Birth, marriage, and death, Clothing, Describing towns, E-mail writing formal vs. informal, Exclamations, Feelings, Health & fitness, Health and illness , Parts of the body, Relative pronouns, Reviewing a book or film, Social media, Socializing and social expressions, Synonyms and antonyms, Telephoning, Understanding and using numbers and numerical expressions (cardinals, ordinals, money, fractions, decimals, percentages, phone numbers), Words that go together: collocations, word pairs, idioms. Grammar – Conditional statements: zero conditional, first conditional, second conditional – Modal verbs expressing obligation and permission: can, have to, allowed to; must, mustn't, should – Modal verbs expressing probability: must, might, can't, could – Phrasal verbs: understanding and use; literal and idiomatic meaning; inseparable and separable phrasal verbs, phrasal verbs with two particles, – Questions tags (It's a lovely day, isn't it?) – Short answers (Yes I do, etc.) – Time expressions in Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Perfect – used to in positive statements, negative statements and questions – Verb tenses in positive statements, negative statements and questions: Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Perfect – Word formation Vocabulary & Functional Areas Adding emphasis, Agreeing and disagreeing, Applying for a job, Asking/telling the time, asking/telling the date, Compound nouns and adjectives, Describing people and personalities, E-mail writing: formal vs.
--	--	---

		informal, Giving facts and opinions, Homophones , Requests and offers, Small talk, Social and polite expressions, Words that go together: verbs and adverbs, nouns and verbs, etc. Grammar – Adverbs with and without -ly – Articles: a/an, the, zero article – Conditional statements: zero conditional, first conditional, second conditional, third conditional – Indirect questions (I wonder if you could help me...) – Making questions; use of question words (What...?, Where...?, Why...?, Whose...?, What...like?, etc.) – Modal verbs expressing obligation and permission: can, have to, allowed to; must, mustn't, should – Modal verbs expressing probability in present and past: must, might, can't, could + Perfect infinitive (could have gone, might have been) – Passive voice of Present Simple, Past Simple, Future Simple (will Future), Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect, Past Perfect; passive voice with modal verbs (can/could, will/would, shall, should, must, may/might) – Phrasal verbs: understanding and use; literal and idiomatic meaning; inseparable and separable phrasal verbs, phrasal verbs with two particles, – Reported speech and reporting verbs: reported statements, questions, commands, and requests – Short answers (Yes I do, etc.) Vocabulary & Functional Areas Asking polite questions, Body language expressions and idioms, Describing places, Describing pros and cons, arguing for and against, Expressing attitudes, Making arrangements, Money matters, Social and polite expressions , Talking in clichés, Writing a biography • Corporate Culture: elements of corporate culture; work-life balance schemes; building relationships and building trust; self-presentation; a company news blog; Future Continuous and Future Perfect Simple; phrases with "be"
--	--	---

		• Training and Development: types of training; organization-wide training and development strategy; induction to a new job; exchanging ideas; team communication; facilitating a discussion; human resource strategies; practice exchanging ideas; modals in the passive voice; requests and reasons, linking words for reason and purpose • Finance: finance and economic crises; researching the history of a bank or financial institution; discussing future changes; managing and responding to bad news; asking for clarification and paraphrasing; annual report summaries; expressing certainty and probability; position of adverbs and adverbial phrases; articles: a/an, the, zero article • Digital Business: digital business and technology; product presentations at a trade show; keeping a meeting on track; handling difficult communicators; reaching agreement in a negotiation; useful phrases for business proposals; zero, first and second conditionals; noun phrases to replace verb phrases • Performance: organizational performance; rewarding staff and developing a rewarding culture; responding to challenging feedback; offering positive comments and constructive criticism; phrasal verbs; linking words and concessive clauses • Ethics: business ethics; voicing and responding to concerns; selling a product or service; recent news, current news and future plans; third conditional; linking words for causes and results • Time Management: managing time; discussing priorities; dealing with difficulties in negotiations; adverbials and time expressions; prepositions of time • Change: change management; difficult decisions and changes; a brainstorming meeting; a press release; reported speech and reporting verbs; passive voice with reporting verbs
2	JĘZYK OBCY ANGIELSKI Studia niestacjonarne	Brands Grammar and Vocabulary: - present simple and present continuous; taking part in a meeting; words that go with brand, product and market

		Listening, Speaking and Writing: - talk about your favourite brands; an interview with a brand manager; building luxury brands; Hudson Corporation: decide how a luggage manufacturer can protect its brand; e-mail Organisation Grammar and Vocabulary: - noun combinations; words and expressions to describe company structure; socialising: introductions and networking Listening, Speaking and Writing: - talk about status within an organisation; a successful organisation; an interview with a management consultant; InStep's relocation: decide on the relocation site of a shoe manufacturer; e-mail writing Change Grammar and Vocabulary: - past simple and present perfect; words for describing change; managing meetings Listening, Speaking and Writing: - discuss attitudes to change in general and at work; Mercedes, shining star; an interview with a management consultant; Acquiring Asia Entertainment: solve the problems arising from a recent merger; writing: action minutes Advertising Grammar and Vocabulary: - articles; words and expressions for talking about advertising; starting and structuring a presentation Listening, Speaking and Writing: - discuss authentic advertisements; a new kind of campaign; an interview with a marketing communications executive; Alpha Advertising: develop an advertising campaign; writing a summary Cultures Grammar and Vocabulary: - advice, obligation and necessity; idioms for talking about business relationships; social English
--	--	--

		Listening, Speaking and Writing: - discuss the importance of cultural awareness in business; an interview with the manager of a cultural training centre; culture shock; business culture briefing; prepare a talk on business culture; writing: report Money Grammar and Vocabulary: - words and expressions for talking about finance; describing trends; dealing with figures Listening, Speaking and Writing: - do a quiz and discuss attitudes to money; an interview with an investment director; an inspirational story; present a new idea to investors; e-mail writing Human Resources Grammar and Vocabulary: -ing forms and infinitives; expressions for talking about job applications; getting information on the telephone Listening, Speaking and Writing: - talk about job interviews; women at work; an interview with an international recruitment specialist; Fast Fitness: find a new manager for a health club chain; letter writing Ethics Grammar and Vocabulary: - narrative tenses; words to describe illegal activity or unethical behaviour; considering options Listening, Speaking and Writing: - discuss questions of ethics at work; the ethics of résumé writing; an interview with the director of an environmental organisation; principles or profit?: debate some ethical dilemmas facing a drugs company; report writing International Markets Grammar and Vocabulary: - conditions; words and expressions for talking about free trade; negotiating Listening, Speaking and Writing:
--	--	---

		- discuss the development of international markets; trade between China and the US; an interview with an expert on negotiating; Pampas Leather Company: negotiate a deal on leather goods; writing: e-mail Leadership Grammar and Vocabulary: - relative clauses; words to describe character; presenting Listening, Speaking and Writing: - discuss the qualities of good leadership; an interview with the managing director of an executive recruitment company; leading L'Oréal; Lina Sports: decide on the best leader for a troubled sportswear manufacturer; writing: e-mail Competition Grammar and Vocabulary: - passives; idioms from sport to describe competition; negotiating Listening, Speaking and Writing: - do a quiz on how competitive you are; head to head competition; an interview with a manager from the Competition Commission; Fashion House: negotiate new contracts with suppliers; writing: e-mail
3	FILOZOFIA	Główne zagadnienia i pojęcia filozoficzne. Najważniejsze teorie i stanowiska filozoficzne. Podział filozofii na nauki filozoficzne. Zarys historii filozofii od starożytności po czasy współczesne. Przegląd współczesnych szkół filozoficznych. Świat wartości w ujęciu aksjologicznym.
4	WSTĘP DO NAUKI O PAŃSTWIE I PRAWIE	POJĘCIE I ISTOTA PAŃSTWA Wprowadzenie – państwo jako kategoria naukowa – różnicowanie rangi w badaniach Definiowanie terminu państwo – istota państwa • wielość definicji w kontekście specyfiki nauk społecznych • państwo jako struktura organów publicznych i jako wspólnota ludzka

		– podejścia definicyjne • definicje funkcjonalne, elementarne, psychologiczne, socjologiczne, klasowe Geneza państwa – geneza terminu • pojawienie, przenikanie do języków, ugruntowanie • wyróżniki nowożytnego państwa na tle wcześniejszych organizacji – geneza zjawiska • warianty podejście historyczne i ahistoryczne powstanie państwa jako takiego a powstanie konkretnych państw • koncepcje pierwotnej genezy państwa doktryny przednowożytne (teologiczna, patriarchalna, patrymonialna) doktryny nowożytne (umowy społecznej, podboju, podziału społecznego, socjologiczna, psychologiczna) • pochodne sposoby powstania państwa Atrybuty państwa – cechy państwa • państwo jako organizacja polityczna, przymusowa, terytorialna i suwerenna • wyróżniki państwa na tle innych form organizacji społeczeństwa – funkcje państwa • pojęcie funkcji państwa • klasyfikacja funkcji funkcje wewnętrzne i zewnętrzne • koncepcje nakładanych funkcji państwo minimalne a państwo socjalne Przekształcenia i przyszłość państwa – problematyczność liczby państw na świecie (ujęcie politologiczne, organizacyjne, uznaniowe) – przyszłość konkretnych państw a przyszłość państwa jako takiego • państwa upadłe • koncepcje obumierania, rewolucyjnego zniesienia, zmniejszenia roli i trwania – warianty przemian (reforma, rewolucja, transformacja)
--	--	---

		Podsumowanie POJĘCIE I ISTOTA PRAWA – PAŃSTWO A PRAWO Wprowadzenie – wieloznaczność terminu prawo – nauka o prawie – wstęp do prawoznawstwa Pojęcie prawa – definiowanie i istota • prawo formalne a materialne • prawo podmiotowe a przedmiotowe – tradycje filozoficzno-prawne (państwo a prawo) • kierunek pozytywistyczny, prawnonaturalny, realistyczny – cechy prawa – funkcje prawa • pojęcie funkcji • przykłady klasyfikacji dystrybucyjna, kontrolna, regulacyjna dynamizacyjna, ochronna, organizacyjna, represyjna i wychowawcza, stabilizacyjna Norma prawna – definiowanie pojęć • norma postępowania, norma prawna, norma postępowania, przepis prawny, zasada prawa, instytucje prawne, paremia prawnicza – cechy normy prawnej • abstrakcyjność, generalność – elementy normy prawnej • hipoteza, dyspozycja, sankcja – stosunki prawne • pojęcie i elementy składowe • rodzaje faktów prawnych zdarzenia, zachowania • podmioty stosunków prawnych osoba fizyczna, prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej ➤ zdolność prawna a zdolność do czynności prawnych – normy prawne a normy moralne • wielość norm (moralne, religijne, polityczne) • podobieństwa i różnice (przedmiot regulacji, funkcje, geneza, sposób ogłaszania i obrony norm)
--	--	---

		• relacje treściowe i funkcjonalne System prawa – definiowanie i istota • pojęcie systemu prawa • cechy systemu prawa (kompletność, niesprzeczność, logiczność) – klasyfikacja • prawo publiczne a prawo prywatne • gałęzie prawa (karne, cywilne, rodzinne, itp.) • prawo wewnętrzne a międzynarodowe • system prawa stanowionego a system prawa anglosaskiego Tworzenie prawa – pojęcie źródeł prawa • formalne, materialne, instytucjonalne – sposoby tworzenia prawa • przekształcanie zwyczajów, na podstawie opinii uczonych, precedensy sądowe, stanowienie prawa, prawo konsensualne – stanowienie prawa • zasady tworzenia prawa w państwie demokratycznym – wykładnia prawa • pojęcie wykładni prawa • kontekst niejednoznaczność języka, błędy przy tworzeniu, zamierzone niejednoznaczności, starzenie regulacji • teorie wykładni prawa statyczna, dynamiczna, aktualnego ustawodawcy • rodzaje wykładni ze względu na podmiot (autentyczna, legalna, operatywna, doktrynalna) ze względu na sposób (językowa, systemowa, funkcjonalna, porównawcza) Stosowanie prawa – obowiązywanie prawa • rozumienie aksjologiczne, psychologiczne i formalne • przestrzenne i czasowe obowiązywanie prawa • stosowanie prawa jako konsekwencja jego obowiązywania – (nie)przestrzeganie prawa
--	--	---

		• obowiązywanie prawa a przekraczanie i realizowanie • rodzaje (nieświadome i świadome) i sposoby (zachowanie przeciw prawu i obok prawa) przekraczania normy prawnej • realizowanie a przestrzeganie normy prawnej świadome i nieświadome realizowanie uznanie a podporządkowanie się normie • źródła znajomości norm prawnych • motywy przestrzegania (aprobata treści a obawa przed sankcją) sankcja rozsiana i zinstytucjonalizowana determinanty skuteczności sankcji • postawy wobec prawa (oportunistyczna, konformistyczna, legalistyczna) – odpowiedzialność prawna, • karna i cywilna Wymogi aksjologiczne stawiane prawu – sprawiedliwość • sprawiedliwość jako zjawisko prawne • problematyczność definiowania sprawiedliwości • sprawiedliwość a równość – praworządność • praworządność formalna a materialna • materialne i formalne gwarancje praworządności – zasady demokratycznego państwa prawnego Państwo a prawo – zróżnicowanie podejść w zależności od koncepcji (pozytywistyczna, prawnonaturalna socjologiczna i psychologiczna) – relacja w ujęciu prawa pozytywnego – kwestia wykorzystania prawa przez państwo Podsumowanie PAŃSTWO A PRAWO MIĘDZYNARODOWE Wprowadzenie – znaczenie prawa międzynarodowego – problematyczność prawa międzynarodowego Pojęcie i istota prawa międzynarodowego – definiowanie (definicja, dylematy terminologiczne i definicyjne) – kodyfikacja i klasyfikacja
--	--	--

		– podstawy obowiązywania i przestrzegania • doktryna naturalistyczna i pozytywistyczna • powody przestrzegania • sankcje w prawie międzynarodowym – prawo międzynarodowe a prawo wewnętrzne • teoria monistyczna i dualistyczna • praktyka relacji Źródła prawa międzynarodowego – istota źródeł prawa międzynarodowego • sens formalny i materialny • katalog źródeł (sporne i bezsporne) – zwyczaj międzynarodowy • definiowanie i istota • elementy niezbędne do wykształcenia • sposoby utraty mocy – umowa międzynarodowa • definiowanie i istota • rodzaje umów (kryterium liczby podmiotów, przystępowania państw trzecich, treści) • realizacja umów • losy umów (nieważność, wygaśnięcie, wypowiedzenie, zwieszenie, wpływ wybuchu wojny) – sporne źródła (orzecznictwo sądów międzynarodowych, doktryna prawa międzynarodowego, uchwały organizacji międzynarodowych, ustawodawstwo państw, akty jednostronne) Podmioty prawa międzynarodowego – podmiotowość w prawie międzynarodowym – katalog podmiotów • państwo, naród, organizacje międzynarodowe, inne – uznanie międzynarodowe (istota i przedmiot uznania) Podsumowanie ZRÓŻNICOWANIE I SPECYFIKA WSPÓŁCZESNYCH PAŃSTW Wprowadzenie – wielość modeli państwa – problematyczność klasyfikacji państw „Władza” jako kryterium różnicujące
--	--	--

		– przykłady antycznych podziałów (Platon, Arystoteles) – kryterium reżimu politycznego (państwo totalitarne, autorytarne, demokratyczne) – kryterium formy rządu (monarchia, republika) – kryterium relacji między naczelnymi organami władzy (system komitetowy, parlamentarno-gabinetowy, semiprezydencki, prezydencki) – kryterium ustroju terytorialnego (państwo unitarne, związkowe) – kryterium rozproszenia władzy (państwo scentralizowane, zdecentralizowane) – kryterium wypełnianych funkcji (państwo socjalne/dobrobytu, minimalne/stróż nocny) – inne kryteria szczegółowe • pośrednie/bezpośrednie wybory prezydenckie • parlamenty jedno/dwuizbowe • egzekutywa monistyczna/dualistyczna • większościowe/proporcjonalne wybory parlamentarne • system jedno/dwu/wielopartyjny „Terytorium” jako kryterium różnicujące – kryterium położenia geograficznego (kontynent, strefa klimatyczna) – kryterium wielkości (małe, średnie, duże) – kryterium kształtu i jednolitości terytorium (jednolite, rozzłonkowane) – kryterium dostępu do morza i rzek – kryterium posiadania zasobów naturalnych „Ludność” jako kryterium różnicujące – kryterium liczby ludności – kryterium gęstości zaludnienia – kryterium zróżnicowania religijnego, kulturowego, narodowego – kryterium zróżnicowania struktury demograficznej Inne – typy państwa w ujęciu marksistowskim – kryterium zdolności do czynności prawnych w prawie międzynarodowym (państwa o normalnej zdolności i ograniczonych zdolnościach [państwa zależne, mini państwa, państwa trwale neutralne])
--	--	--

		– kryterium posiadania broni nuklearnej – kryterium poziomu rozwoju społeczno-ekonomicznego (rozwinięte i rozwijające) – pierwszy, drugi, trzeci świat – kryterium przynależności do sojuszy/ugrupowań – państwo świeckie i państwo wyznaniowe Podsumowanie PAŃSTWO A JEDNOSTKA, NARÓD I SPOŁECZEŃSTWO Wprowadzenie – ludność a definiowanie państwa – pojęcie ludności państwa (obywatele, cudzoziemcy, bezpaństwowcy) – normy regulujące status jednostki – wzrastająca ranga ludności Państwo - jednostka – ewolucja pozycji jednostki w państwie (starożytność, średniowiecze, nowożytność) – pojęcie obywatelstwa • definiowanie i geneza • prawa a obowiązki – nabywanie obywatelstwa (metody pierwotne i pochodne) • powody utraty obywatelstwa • kwestia braku i podwójnego obywatelstwa – relacja jednostka – państwo • koncepcje prymatu jednostki, państwa, równowagi Państwo – społeczeństwo – jednostka – pojęcie społeczeństwa • społeczeństwo i jego części składowe • więź społeczna, kontrola społeczna, instytucjonalizacja stosunków społecznych • społeczeństwo tradycyjne, przemysłowe, post-przemysłowe – jednostka a społeczeństwo • teoria organicystyczna, nominalistyczna, realistyczna – społeczeństwo w państwie (nie)demokratycznym • koncepcja społeczeństwa obywatelskiego Państwo – naród – jednostka
--	--	---

		– pojęcie narodu (koncepcja etniczna i kulturowa) • narodowość a obywatelstwo • patriotyzm a nacjonalizm – powstanie narodu • co było pierwsze: państwo, czy naród? • naród jako zjawisko dynamiczne – relacje państwo – naród • zasada samostanowienia narodów • państwo jedno i wielonarodowe • alternatywy w stosunku do własnego państwa • mniejszości narodowe i etniczne Podsumowanie PAŃSTWO (I PRAWO) A WŁADZA I POLITYKA Wprowadzenie – państwo, władza i polityka jako powiązane kluczowe kategorie politologiczne – znaczenie posiadania władzy i pozycji w polityce – normatywne a realistyczne ujęcie władzy i polityki Władza a państwo (i prawo) – definiowanie władzy • definiowanie behawioralne, teleologiczne, instrumentalne, strukturalne, zinstytucjonalizowanego wpływu, konfliktowe, funkcjonalne, psychologiczne • rodzaje (władza publiczna, państwowa, polityczna) – sprawowanie władzy • rządzenie i środki sprawowania władzy • parametry (siła, zasięg, dziedzina) – legitymizacja władzy • legitymizacja a legitymacja władzy • tradycyjna, charyzmatyczna, legalna – władza a państwo i prawo - zależności Polityka a państwo (i prawo) – definiowanie polityki • geneza polityki klasyczna/grecka koncepcja polityki • definiowanie wąskie - szerokie; politics – policy – stosunki polityczne
--	--	--

		• istota stosunków politycznych (elementy konstytutywne) • rodzaje stosunków politycznych kryterium skali kryterium kształtu • rola polityki w życiu człowieka – polityka a państwo i prawo – zależności PRZYKŁAD: zarys polskiej polityki i sprawowania władzy w III RP Podsumowanie PAŃSTWO DEMOKRATYCZNE A PAŃSTWO NIEDEMOKRATYCZNE – IDEA, PODSTAWY PRAWNE I PRAKTYKA Wprowadzenie – istota reżimu politycznego (definiowanie i klasyfikacja) – problemy z pomiarem demokratyczności państw Państwo demokratyczne – wielość kontekstów demokracji • polityczna, społeczna, przemysłowa, ekonomiczna – definiowanie demokracji politycznej • podejście idealizacyjne (równość i wolność jako wymóg demokracji, demokracja a liberalizm) • podejście proceduralne (cechy państwa demokratycznego i demokratycznych wyborów) – zróżnicowanie procedur demokratycznych • demokracja antyczna a współczesna • demokracja pośrednia a bezpośrednia • demokracja tradycyjna a elektroniczna – deficyt demokracji • istota zjawiska, metody przeciwdziałania – ocena demokracji • katalog wad i zalet • typy krytyki demokracji Państwo niedemokratyczne – państwo autorytarne • definiowanie i istota • cechy państwa autorytarnego • przykłady i praktyka występowania
--	--	---

		– państwo totalitarne • definiowanie i istota • cechy państwa totalitarnego • przykłady i praktyka występowania – podobieństwa i różnice Przekształcanie się reżimów politycznych – procesy demokratyzacji • fale demokratyzacji • czynniki sprzyjające • przykłady państw – procesy odchodzenia od demokracji • czynniki zagrażające demokracji • przykłady państwa – stabilność demokracji • czynniki sprzyjające (ekonomiczne, społeczne, kulturowe, polityczne) • przyszłość demokracji na świecie Podsumowanie PROCESY DECYZYJNE W PAŃSTWIE DEMOKRATYCZNYM Wprowadzenie – istota procesu decyzyjnego – istota podmiotowości politycznej Zasada trójpodziału władzy – istota i definiowanie – elementy składowe – funkcjonalny i organizacyjny aspekt podziału – praktyka stosowania – tzw. czwarta władza (istota i znaczenie) Mechanizmy kreacji władzy – determinanty polityki państwa – wielość i zróżnicowanie struktur władzy w państwie – cechy procesów decyzyjnych w demokracji konstytucyjnej – poziomy procesów decyzyjnych w demokracji przedstawicielskiej (suweren, wybory, organy władzy) – prawicowość i lewicowość w polityce • istota i geneza podziału • wymiar socjoekonomiczny, polityczny, aksjologiczny • rodziny ideologiczno-programowe
--	--	---

		Rola systemu wyborczego w sprawowaniu władzy w państwie – istota systemu wyborczego – warianty systemów wyborczych • podział na okręgi wyborcze • forma ubiegania się o wybór • sposób oddawania głosu • forma podziału mandatów – specyfika systemów i ich wpływ na politykę w państwie • systemy większościowe • systemy proporcjonalne Rola partii i ruchów politycznych w sprawowaniu władzy – ruch polityczny • istota i definiowanie • ruch polityczny jako przejaw ruchu społecznego • cykl życiowy ruchu • ruch polityczny jako forma artykulacji potrzeb i interesów politycznych społeczeństwa – partie polityczne • istota i definiowanie • elementy konstytutywne (struktura, program, poparcie, władza) – cele partii politycznych – znaczenie partii w państwie demokratycznym i niedemokratycznym – partie a grupy interesu Rola przywódców politycznych w sprawowaniu władzy w państwie – cechy osobowościowe polityków i ich wpływ na rządzenie (katalog pożądanych i niepożądanych cech) – cechy społeczno-demograficzne polityków i ich wpływ na rządzenie (katalog pożądanych i niepożądanych cech) – bycie dobrym politykiem jako efekt cech wrodzonych czy nabytych? Rola społeczeństwa obywatelskiego w państwie demokratycznym – istota i atrybuty społeczeństwa obywatelskiego
--	--	---

		– mierniki poziomu aktywności społeczeństwa w polityce • korzystanie z biernego i czynnego prawa wyborczego • aktywność w partiach i ruchach politycznych • poziom wiedzy i świadomości politycznej – determinanty poziomu aktywności społeczeństwa w polityce • rola kultury politycznej • rola socjalizacji politycznej Podsumowanie PAŃSTWO A SPOŁECZNOŚĆ I STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE Wprowadzenie – kierunki działania państwa • polityka wewnętrzna vs zagraniczna – specyfika współczesnego świata • wzrost współzależności między państwami Społeczność i stosunki międzynarodowe – pojęcie społeczności międzynarodowej i stosunków międzynarodowych • skład społeczności międzynarodowej w ujęciu wąskim i szerokim – geneza zjawiska (początki, rozszerzanie, intensyfikacja) – cechy społeczności międzynarodowej i współczesnych stosunków międzynarodowych Państwo jako uczestnik stosunków międzynarodowych – suwerenność państwa w dobie globalizacji • suwerenność jako element definicyjny państwa • klasyczne rozumienie suwerenności • współczesne rozumienie suwerenności – ranga państwa w stosunkach międzynarodowych na tle innych uczestników • zmienność rangi w czasie • charakterystyka uczestników konkurencyjnych – pozycja i rola konkretnego państwa w systemie międzynarodowym • czynniki wpływające Organy państwa w stosunkach międzynarodowych – pojęcie reprezentacji państwa
--	--	---

		• rodzaje organów państwa w stosunkach międzynarodowych (wewnętrzne i zewnętrzne) – stosunki dyplomatyczne • definiowanie • funkcje misji dyplomatycznych Podsumowanie
5	GEOGRAFIA	Geografia jako nauka. Nowe trendy dotyczące relacji człowiek a środowisko. Funkcje geografii. Kierunki badań geografii społeczno- ekonomicznej. System informacji geograficznej/statystyka regionalna, informacja kartograficzna. System interakcji środowisko – społeczeństwo – gospodarka. Zasoby i walory środowiska. Gospodarka zasobami naturalnymi. Wybrane problemy demograficzne świata liczba, rozmieszczenie, struktura ludności. Współczesne migracje – przyczyny – konsekwencje a problemy bezpieczeństwa. Współczesne problemy nielegalnych imigrantów. Geopolityka jako płaszczyzna bezpieczeństwa narodowego. Państwo, pojęcie i definicje. Terytorium państwa. Granice państwa i ich rodzaje. Koncepcja narodu. Funkcje geografii. Wybrane problemy demograficzne świata liczba, rozmieszczenie, struktura ludności. Współczesne problemy nielegalnych imigrantów.
6	PRAWO KONSTYTUCYJNE	Koncepcja i współczesne rozumienie podziału władzy. Współczesne systemy konstytucyjne. Źródła prawa konstytucyjnego. Zasady ustroju państwa. Parlament Wybory parlamentarne; posłowie i senatorowie – kandydatura, status prawny, odpowiedzialność; Sejm – pozycja ustrojowa, kompetencje, organizacja, tryb działania; Senat – pozycja ustrojowa, kompetencje, organizacja, tryb działania;

		Zgromadzenie Narodowe. Prezydent Wybory prezydenckie; pozycja ustrojowa Prezydenta; kompetencje i tryb działania; odpowiedzialność; Aparat pomocniczy (w tym: Rada Bezpieczeństwa Narodowego, Rada Gabinetowa, Kancelaria Prezydenta). Rada Ministrów Pozycja ustrojowa; powoływanie; skład i organizacja; Kompetencje; tryb działania; odpowiedzialność RM i jej członków. Sądownictwo Krajowa Rada Sądownictwa; sądy powszechne; Sąd Najwyższy; Trybunały Trybunał Konstytucyjny – pozycja ustrojowa, właściwość, organizacja, tryb działania, skutki orzeczeń; Trybunał Stanu – pozycja ustrojowa, organizacja, odpowiedzialność konstytucyjna; Najwyższa Izba Kontroli – pozycja ustrojowa, struktura organizacyjna, zadania i funkcje Samorząd terytorialny Pozycja ustrojowa; funkcje; znaczenie; wybory samorządowe; Struktura organizacyjna; Kompetencje; sposób działania; nadzór państwa nad samorządem terytorialnym. Pojęcie i rodzaje wolności i praw człowieka i obywatela. Wolności i prawa osobiste, polityczne, ekonomiczne, socjalne i kulturalne. Środki ochrony wolności i praw. Obowiązki obywatelskie.
7	WSPÓŁCZESNE SYSTEMY POLITYCZNE	Pojęcie systemu politycznego oraz podstawowe zasady ustrojowe. Organy władzy państwowej. Parlamente – struktura, rodzaje, zadania. Głowa państwa. Rząd. System parlamentarno-gabinetowy i jego odmiany (Wielka Brytania, RFN, Hiszpania, Czechy, Szwajcaria, Włochy). System półprezydencki (Francja, Rosja). System prezydencki (Stany Zjednoczone). Zasady prawa wyborczego. Systemy wyborcze. Metody ustalania wyników wyborów.

		Geneza, rodzaje i zadania sądów konstytucyjnych. Geneza i funkcjonowanie instytucji ombudsmana. Decentralizacja władzy państwowej. Państwo federalne i regionalne. Zasady ustrojowe państw demokratycznych Partycypacja polityczna we współczesnych systemach politycznych Rozliczalność wertykalna i horyzontalna we współczesnych systemach politycznych Analiza ustrojów politycznych w wybranych państwach Europy Zachodniej Analiza systemu politycznego USA Analiza systemów politycznych państw Europy Środkowej i Wschodniej
8	POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE	Wprowadzenie do Kodeksu postępowania administracyjnego. Wiadomości wstępne – rys historyczny procedury administracyjnej w Polsce, zakres obowiązywania Kodeksu postępowania administracyjnego. Pojęcie sprawy administracyjnej. Legalis jako źródło pozyskiwania informacji prawnej. CBOSA jako źródło orzeczeń sądów administracyjnych. Zasady ogólne w postępowaniu administracyjnym. Wprowadzenie. Rola zasad ogólnych. Zależności między zasadami. Zasada praworządności, zasada prawdy obiektywnej. Zasada rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych. Kontynuacja zasad ogólnych. Zasada adekwatności, proporcjonalności. Zasada pogłębiania zaufania. Zasada udzielania informacji. Zasada wysłuchania stron. Zasada wyjaśnienia zasadności przesłanek. Zasada szybkości i prostoty postępowania. Zasada polubownego rozstrzygania kwestii spornych. Zasada pisemności. Zasada dwuinstancyjności. Zasada trwałości decyzji. Właściwość organów administracji publicznej i jej rodzaje. Spory. Wyłączenie pracownika i organu. Pojęcie strony postępowania. Załatwianie spraw w postępowaniu administracyjnym. Doręczenia. Wezwania. Terminy. Wszczęcie postępowania. Przeszkody procesowe. Dowody. Udostępnianie akt. Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym. Uгода, postanowienie, milczące załatwienie sprawy, decyzja i jej składniki. Związanie decyzją. Sprostowanie oczywistej omyłki.

		Środki odwoławcze.
9	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	Pojęcie administracji – sposoby definiowania; charakterystyka systemu biurokratycznego. Relacje ustrojowo-prawne między podmiotami administrującymi - decentralizacja państwa a formy działania administracji publicznej; najważniejsze narodowe modele administracji publicznej. Źródła prawa administracyjnego (hierarchia aktów prawnych, konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia, akty prawa miejscowego, zarządzenia, uchwały, regulaminy i statuty). Administracja centralna w Polsce. Administracja terytorialna w Polsce. Służba cywilna w Polsce – organizacja i kariera w służbie cywilnej. Kodeks Postępowania Administracyjnego. Sądownictwo administracyjne w Polsce. Korupcja a działanie organów administracji publicznej. Analiza i interpretacja wybranych zapisów prawa administracyjnego (hierarchia aktów prawnych, konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia, akty prawa miejscowego, zarządzenia, uchwały, regulaminy i statuty). Administracja centralna i administracja terytorialna w Polsce – struktury organizacyjne, podległości i zadania. Strona postępowania administracyjnego, decyzja administracyjna i odwołanie od decyzji. Kariera w służbie cywilnej.

		Fraudy i incydenty korupcyjne – zadania organów administracji publicznej.
10	MIĘDZYNARODOWE STOSUNKI POLITYCZNE	UWARUNKOWANIA MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW POLITYCZNYCH Wprowadzenie – badania nad stosunkami międzynarodowymi – ranga zagadnienia Istota międzynarodowych stosunków (politycznych) – stosunki międzynarodowe – międzynarodowe stosunki polityczne – system międzynarodowy – międzynarodowy ład (polityczny) Polityczne i pozapolityczne determinanty stosunków międzynarodowych – od kogo/czego zależy świat, w którym żyjemy? – współzależność podmiotów – polityczne i pozapolityczne determinanty – stosunki międzynarodowe a bezpieczeństwo Dynamika międzynarodowych stosunków politycznych – dynamika zjawisk społecznych i politycznych – etapy międzynarodowych stosunków politycznych – konflikt jako źródło dynamiki Podsumowanie UCZESTNICY MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW POLITYCZNYCH Wprowadzenie – dylematy terminologiczne – problematyczność katalogu uczestników Katalog uczestników stosunków międzynarodowych – państwa – organizacje międzynarodowe – narody – podmioty transnarodowe Hierarchia uczestników stosunków międzynarodowych – państwo a inni uczestnicy – istota pozycji w stosunkach międzynarodowych – uwarunkowania badania pozycji państwa

		– przykładowe rankingi państw – miejsce Polski na arenie międzynarodowej Podsumowanie RELACJE/KSZTAŁT MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW POLITYCZNYCH Wprowadzenie – dynamika zjawisk a charakteryzowanie międzynarodowych stosunków politycznych – świat VUCA i BANI Cechy współczesnych stosunków międzynarodowych – atrybuty – bloki państw – współpraca vs. rywalizacja – sfery wpływów i zależności – ranga i skala konfliktów zbrojnych Wpływ sytuacji wewnętrznej państw na kształt stosunków międzynarodowych – sympatie i antypatie narodów – polityka wewnętrzna a stosunki międzynarodowe Podsumowanie PROBLEMY GLOBALNE WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA W KONTEKŚCIE STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH Wprowadzenie – dylematy definicyjne • „problemy”, „globalne”, „współczesny”, „świat”, „stosunki międzynarodowe” – ranga zagadnienia Globalizacja – definiowanie • jako umiędzynarodowienie • jako liberalizacja • jako uniwersalizacja • jako westernizacja • jako rozwój ponadterytorialnych powiązań międzyludzkich – geneza i przebieg • ujęcie historyczne i ahistoryczne • czynniki sprzyjające – ocena skutków • aksjologiczny charakter globalizacji • skutki pozytywne i negatywne Specyfika i źródła problemów globalnych – definiowanie i istota problemów globalnych
--	--	---

		– wyznaczniki globalności zagrożeń – przyczyny i źródła Zarys problemów globalnych – kwestia tworzenia katalogu i hierarchii • wielość propozycji • uwarunkowania i trudności tworzenia • klasyczny katalog zagrożeń dla bezpieczeństwa militarne polityczne środowiskowe ekonomiczne społeczne – przykład Global Risk Report • istota raportu • analizowane obszary zagrożeń gospodarcze środowiskowe geopolityczne społeczne technologiczne – analizowane parametry – wnioski kluczowe Rozwiązywanie problemów globalnych – międzynarodowy kontekst rozwiązywania problemów globalnych – środki zaradcze • rola działań i struktur międzynarodowych • rola działań poszczególnych państw • struktury międzynarodowe – przykłady działań – ruchy anty i alter globalistyczne • definiowanie i geneza • różnice i podobieństwa • postulaty Podsumowanie – perspektywy rozwoju sytuacji – ujęcie krótkoterminowe vs. długoterminowe – pozytywne vs. negatywne skutki globalizacji STAN WSPÓŁCZESNYCH MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW (POLITYCZNYCH) PRZEZ PRYZMAT KLUCZOWYCH ZAGROŻEŃ GLOBALNYCH Wprowadzenie
--	--	--

		– kryteria doboru – wielość potencjalnych – obszarów analizy Katalog omawianych przykładowych zagadnień: – człowiek a jego środowisko • problem demograficzny • problem żywnościowy • problem wyczerpania surowców naturalnych • kwestia ochrony środowiska naturalnego Człowiek a wytwory jego działalności – oddziaływanie ideologii i religii – polityczne aspekty problemów kulturowych – problem zbrojeń i rozbrojenia – pokój i bezpieczeństwo – terroryzm Schemat analizy – istota zjawiska • definiowanie pojęć kluczowych • specyfika – geneza zjawiska • przyczyny i źródła • obraz historyczny – stan zjawiska • przejawy występowania • różnicowanie form • podstawowe dane faktograficzne – skutki zjawiska • konsekwencje dla świata • konsekwencje dla poszczególnych państw – oddziaływanie na zjawisko • przeciwdziałanie • zwalczanie • minimalizowanie skutków – powiązania i współzależności z innymi zagrożeniami globalnymi Podsumowanie – kluczowe trendy i konsekwencje – nakładanie się zagrożeń globalnych jako czynnik utrudniający przeciwdziałanie – współistnienie stałych zagrożeń i nowych, okresowo zmieniających się
--	--	---

		STUDIUM PRZYPADKU: PANDEMIA COVID-19 W KONTEKŚCIE GLOBALNOŚCI MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW (POLITYCZNYCH) Wprowadzenie – istota studium przypadku – dynamika zjawisk politycznych – pandemia w kontekście świata VUCA i BANI Geneza i istota pandemii COVID-19 – terminologia (epidemia vs. pandemia) – podstawowe dane faktograficzne (skala, rozprzestrzenianie geograficzne) – specyfika poszczególnych państw – konsekwencje Wpływ globalizacji na: – rozprzestrzenianie się pandemii (pandemia w świecie zglobalizowanym vs. sytuacja wcześniejsza) – przeciwdziałanie i zwalczanie pandemii • rola i działania organizacji międzynarodowych • unifikacja vs. indywidualizacja działań poszczególnych państw Wpływ pandemii na: – funkcjonowanie państw demokratycznych w kontekście ograniczania praw i wolności obywatelskich – funkcjonowanie państw z gospodarką wolnorynkową w kontekście ograniczania aktywności gospodarczej – sojusze między państwami w kontekście badań nad szczepionką, jej późniejszym wykorzystaniem oraz finansowania kosztów pandemii – spowolnienie procesów globalizacyjnych – charakterystykę innych zagrożeń globalnych – tempo postępu naukowego, technicznego i rozprzestrzenianie się nowych technologii – ogólny stan stosunków międzynarodowych Podsumowanie – problematyczność przewidywania zjawisk społecznych (COVID-19 vs. The Global Risk Report 2020)
--	--	---

		– czy świat po pandemii wróci do stanu wcześniejszego? STUDIUM PRZYPADKU: AGRESJA ROSJI NA UKRAINĘ W 2022 R. W KONTEKŚCIE GLOBALNOŚCI MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW (POLITYCZNYCH) Wprowadzenie – istota studium przypadku – dynamika zjawisk politycznych – wojna w kontekście świata VUCA i BANI Geneza i przebieg – rozpad ZSRR w 1991 r. i uzyskanie niepodległości przez Ukrainę – rewizjonistyczna polityka Rosji po upadku ZSRR – prozachodnia vs. prorosyjska polityka Ukrainy – aneksja Krymu w 2014 r. – podstawowe dane faktograficzne Wpływ wojny w Ukrainie na sytuację globalną i kształt stosunków międzynarodowych – kryzys energetyczny, żywnościowy, humanitarny, polityczny, nuklearny, ekonomiczny – podział na państwa wspierające Ukrainę, Rosję i państwa neutralne – akces Finlandii i Szwecji do NATO – (nie)skuteczność działań organizacji międzynarodowych przeciw Rosji (ONZ, UE, RE) Polska w kontekście wojny na Ukrainie – stosunek władz państwowych, ugrupowań politycznych i społeczeństwa – główne podejmowane działania – napięcia na linii Polska-Ukraina – pozycja Polski na arenie międzynarodowej w kontekście wojny w Ukrainie – Polska jako potencjalny kolejny cel Rosji Przyszłość i konsekwencje – kwestia aspiracji Ukrainy do NATO i Unii Europejskiej – kwestia zmian niedemokratycznego reżimu w Rosji
--	--	---

		– kwestia uniezależnienia Zachodu od surowców rosyjskich – kwestia pozycji Chi na arenie międzynarodowej Podsumowanie – problematyczność przewidywania zjawisk politycznych – czy świat po wojnie wróci do stanu wcześniejszego? STUDIUM PRZYPADKU: PREZENTACJA WYNIKÓW PRAC WŁASNYCH DOTYCZĄCYCH WYBORU KLUCZOWEGO ZAGROŻENIA GLOBALNEGO Wprowadzenie – kryteria doboru – wielość potencjalnych obszarów analizy Przedmiot analizy – dokonanie wyboru kluczowego zdaniem studenta globalnego zagrożenia dla współczesnego świata – krótka, ogólna charakterystyka zjawiska na poziomie historyczno-faktograficznym – ogólne ukazanie stanu zjawiska w Polsce na tle sytuacji globalnej – uzasadnienie rangi zjawiska przez pryzmat jego bezpośredniego oddziaływania, powiązań z innymi zjawiskami oraz skalą konsekwencji (argumentacja autorska) Forma realizacji – opracowanie pisemne (max. 3-4 strony) przekazane na tydzień przed ostatnimi zajęciami Podsumowanie – główne trendy globalne i sytuacja w Polsce – konsekwencje krótkofalowe i długofalowe
11	NAJNOWSZA HISTORIA POLSKI	Miejsce i rola powstań narodowych w kształtowaniu się drogi do odbudowy niepodległego państwa. Polacy i sprawa polska na przełomie stuleci XIX i XX. Walka o kształt ustrojowy i terytorialny odradzającego się państwa polskiego (1918–1921). Polska w okresie rządów parlamentarnych (1922–1926). Geneza i następstwa przewrotu majowego.

		Wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania klęski wrześniowej. Wkład podziemnego państwa w walkę z III Rzeszą. Geneza Polski Ludowej i przemiany społeczno-ustrojowe w pierwszych latach po II wojnie światowej. Specyfika polskiego stalinizmu. Przyczyny, przebieg i następstwa kryzysów społeczno-gospodarczych (1956, 1968–1970, 1980–1981). Przemiany ustrojowe u schyłku XX w.
12	PODSTAWY NAUKI I TEORII BEZPIECZEŃSTWA	BLOK I: Nauka i teoria CO TO TAKIEGO NAUKA? Wprowadzenie, czyli o trudnościach w definiowaniu czegokolwiek – diagnoza – kontekst – przyczyny – przeciwdziałanie – wnioski Pojęcie nauki – definiowanie nauki – nauka a wiedza – elementy składowe nauki - wprowadzenie Funkcje nauki – motywy działalności naukowej – katalog funkcji nauki Kryteria naukowości i specyfika nauk społecznych – zróżnicowanie dyscyplin naukowych – główne kryteria naukowości – specyfika nauk społecznych – kim jest naukowiec? Podsumowanie CO TO TAKIEGO TEORIA I ORIENTACJA TEORETYCZNO-METODOLOGICZNA? Wprowadzenie terminologiczne – czym zajmują się naukowcy? – orientacja, teoria, metodologia... Teoria – definiowanie – strukturalne ujęcie teorii – funkcjonalne ujęcie teorii – znaczenie teorii

		– problemy badawcze Metodologia – definiowanie – rodzaje – metoda a technika – znaczenie metodologii – problemy badawcze Orientacja teoretyczno-metodologiczna – definiowanie – charakter rozwoju naukowego – cechy współczesnej nauki Podsumowanie BLOK II: Bezpieczeństwo CO TO TAKIEGO BEZPIECZEŃSTWO I JEGO BRAK? Wprowadzenie – problemy badawcze – bezpieczeństwo a nauka o bezpieczeństwie Istota (braku) bezpieczeństwa – postępowanie badacza – etymologia – definiowanie słownikowe – brak bezpieczeństwa Różnorodność podejść do bezpieczeństwa – czym jest? – kogo dotyczy? – jakie sfery obejmuje? – kto identyfikuje? – jak zapewnić? Bezpieczeństwo narodowe a inne rodzaje bezpieczeństwa – klasyfikacje bezpieczeństwa – bezpieczeństwo narodowe – bezpieczeństwo wewnętrzne – bezpieczeństwo zewnętrzne – bezpieczeństwo międzynarodowe Uwarunkowania bezpieczeństwa międzynarodowego – Bezpieczeństwo narodowe a racja stanu – Bezpieczeństwo narodowe a funkcje państwa – Zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego – Kryteria bezpieczeństwa narodowego Podsumowanie
--	--	--

		BLOK III: Nauka o bezpieczeństwie i jej teorie JAK ROZWIJAJĄ I INSTYTUCJONALIZUJĄ SIĘ NAUKI O BEZPIECZEŃSTWIE? Wprowadzenie – bezpieczeństwo a nauka o bezpieczeństwie – konsekwencje wieloaspektowości bezpieczeństwa Geneza i rozwój (naukowego) zainteresowania bezpieczeństwem – początki zainteresowania bezpieczeństwem – instytucjonalizacja badań nad bezpieczeństwem – etapy badań po II wojnie światowej Nauki o bezpieczeństwie w Polsce – specyfika rozwoju badań i kształcenia – wyzwania przed naukami o bezpieczeństwie Podsumowanie O CZYM MÓWIĄ GŁÓWNE ORIENTACJE TEORETYCZNO-METODOLOGICZNE W NAUKACH O BEZPIECZEŃSTWIE Wprowadzenie – istota orientacji teoretyczno-metodologicznej – zadania i problemy badawcze Orientacje w naukach o bezpieczeństwie – podział I – istota podziału – orientacja faktograficzna – orientacja interpretatywna – orientacja realistyczna Orientacje w naukach o bezpieczeństwie – podział II – istota podziału – realizm – liberalizm – konstruktywizm – teoria gier – badania pokoju – teoria krytyczna – międzynarodowa socjologia polityczna – ujęcie feministyczne Podsumowanie BLOK IV: Główne zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego
--	--	---

		JAKIE SĄ WYZWANIA DLA BEZPIECZEŃSTWA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE ORAZ W POLSCE? Wprowadzenie – wyzwania, szanse, zagrożenia – granice współczesności – wyzwania globalne a specyfika lokalna Globalne wyzwania dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie – wyznaczniki globalnych wyzwań dla bezpieczeństwa – kwestia katalogu i hierarchii zagrożeń – zagrożenia militarne – zagrożenia polityczne – zagrożenia środowiskowe – zagrożenia ekonomiczne – zagrożenie społeczne Polska na początku XXI w. z perspektywy bezpieczeństwa – Polska na początku XXI w. – Uwarunkowania historyczne i geopolityczne – Uwarunkowania polityczne, ekonomiczne, społeczne Podsumowanie
13	PRAWNE PODSTAWY BEZPIECZEŃSTWA	Systemy bezpieczeństwa. Rozumienie terminu bezpieczeństwo w aspekcie prawnym. Rola, zadania i uprawnienia Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa. Rola i zadania Rady Ministrów i premiera w dziedzinach bezpieczeństwa. Administracja państwowa w dziale „sprawy wewnętrzne a bezpieczeństwo”. Administracja państwa w dziale „obrona a bezpieczeństwo”. Inne działy administracji rządowej a bezpieczeństwo. Administracja terenowa a bezpieczeństwo. Samorząd terytorialny a bezpieczeństwo. Stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej i wojenny. Ograniczenia praw i wolności osobistych w stanach zagrożenia bezpieczeństwa. Zasady użycia sił zbrojnych i policji w stanie zagrożenia. Zasady użycia innych służb i formacji w stanie zagrożenia.

		Gwarancje międzynarodowe bezpieczeństwa Polski. Sojusze i umowy międzynarodowe. Analiza norm konstytucyjnych regulujących uprawnienia Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa. Interpretacja znaczenia norm Konstytucji RP dot. roli Rady Ministrów w zarządzaniu bezpieczeństwem państwa. Instytucje bezpieczeństwa narodowego określone normami konstytucyjnymi – wskazanie kompetencji. Instytucje rządowe określone normami konstytucyjnymi – wskazanie kompetencji. Podmioty samorządowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo określone przepisami prawa. Uprawnienia i obowiązki służb kompetentnych w sprawach objętych stanem klęski żywiołowej, wyjątkowym i wojennym.
14	POLITYKA I STRATEGIE BEZPIECZEŃSTWA	Teoretyczne podstawy określenia pojęcia bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo narodowe – pojęcia podstawowe i systematyka. Determinanty bezpieczeństwa narodowego. Strategiczne uwarunkowania budowy strategii bezpieczeństwa narodowego. Społeczeństwo jako determinanta bezpieczeństwa narodowego. Instytucjonalne uwarunkowania polityki w zakresie bezpieczeństwa. Strategie bezpieczeństwa międzynarodowego. Zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego. Dylematy Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa. Pojęcie bezpieczeństwa wczoraj i dziś. Rodzaje zagrożeń bezpieczeństwa i ich podział. Polityka bezpieczeństwa państwa. System bezpieczeństwa narodowego RP. Strategia bezpieczeństwa Narodowego RP.

15	SYSTEM BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO	Podstawy prawne oraz kompetencje w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego RP. Zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Założenia polityki i strategii bezpieczeństwa narodowego. System kierowania bezpieczeństwem narodowym, jako element Systemu Obronnego RP. Konstytucyjne i ustawowe cele, zadania i obowiązki w sferze bezpieczeństwa i obrony narodowej. Kompetencje organów państwa w dziedzinie obronności. Stany nadzwyczajne i gotowość obronna państwa. Współpraca cywilno – wojskowa (CIMIC). Wsparcie państwa gospodarza (HNS). Obrona narodowa i obrona wspólna NATO. Analiza wybranych aktów prawnych w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego RP. Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Założenia polityki i strategii bezpieczeństwa narodowego w praktyce. System Obronny RP. Cele, zadania i obowiązki w sferze bezpieczeństwa i obrony narodowej. Zakres działalności organów państwa w dziedzinie obronności. Stany nadzwyczajne i gotowość obronna państwa – na podstawie wydarzeń z historii najnowszej. CIMIC oraz HNS w praktyce. Obrona narodowa i obrona wspólna NATO – obszary wspólne.
16	ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE	Pojęcie zarządzania kryzysowego. Zagrożenia naturalne i celowe. Podstawy prawne zarządzania kryzysowego. Zasady i etapy zarządzania kryzysowego. Plan zarządzania kryzysowego. Instytucje i poziomy zarządzania kryzysowego. Planowanie działań – plany zarządzania kryzysowego. Siły ratownicze w zarządzaniu kryzysowym. Wybrane podmioty uczestniczące w zarządzaniu kryzysowym. Infrastruktura krytyczna.

		Realizacja ćwiczeń w oparciu o symulator VBS-4 i scenariusze „Stacja benzynowa” lub „Powódź”
17	ZACHOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH – SZKOLENIE PRAKTYCZNE	Gra symulacyjna - podstawy poruszania się i interakcji z otoczeniem. Gra symulacyjna - realizacja postawionego zadania. Gra symulacyjna - koordynacja działania służb, współpraca pomiędzy służbami
18	LOGISTYKA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	Wprowadzenie do zarządzania kryzysowego i logistyki kryzysowej. Rodzaje sytuacji kryzysowych. Zagrożenia i potrzeby a aspekt logistyczny. Organizacyjno-prawne uwarunkowania wsparcia logistycznego w sytuacjach kryzysowych w Polsce. Potencjał logistyczny polskich służb publicznych. Priorytety, etapy i funkcje zabezpieczenia logistycznego w sytuacjach kryzysowych. Metody i techniki zarządzania logistycznego w sytuacjach kryzysowych. Uwarunkowania wsparcia logistycznego w międzynarodowej pomocy humanitarnej. Projektowanie akcji wsparcia logistycznego na rzecz poszkodowanej ludności – przedstawienie studium przypadku.
19	BEZPIECZEŃSTWO MILITARNE	Środki obrony państwa. Siły zbrojne. Strategie wojskowe. Wydatki wojskowe. Siła militarna państwa. Instrumenty militarne polityki zagranicznej państwa. Zapewnienie bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych przy wykorzystaniu sił zbrojnych. Współzależności między pozycją militarną państwa oraz wyznacznikami militarnymi. Stosunki wojskowe w odniesieniu do stosunków międzynarodowych. Ewolucja stosunków wojskowych w ujęciu historycznym. Bezpieczeństwo militarne Polski – w ujęciu geograficznym i historycznym. Metody i formy stosunków wojskowych. Rola Ligi Narodów, ONZ oraz systemów regionalnych w procesie rozbrojenia i ograniczenia zbrojeń. Siły pokojowe ONZ.

		Euroatlantycki obszar militarny. Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego: geneza, struktura i funkcjonowanie. Funkcje i zadania OBWE w obszarze bezpieczeństwa międzynarodowego. Sojusze i organizacje wojskowe i wojskowo-polityczne. Konflikt o charakterze zbrojnym - gra symulacyjna (VBS 4). Kontrola zbrojeń konwencjonalnych w Europie. Ograniczenia zbrojeń strategicznych. Broń jądrowa, biologiczna i chemiczna. Przemysł zbrojeniowy. Transfer uzbrojenia. Zmiany zachodzące w sferze wojskowości. Światowe rynki uzbrojenia. Sytuacja militarno-polityczna w wybranych regionach świata w stosunkach międzynarodowych. Siły zbrojne Rosji. Ewolucja zjawiska konfliktu zbrojnego. Misje i operacje pokojowe. Stosunki militarne Polski ze Stanami Zjednoczonymi: znaczenie i realizacja. System obrony przeciwrakietowej Stanów Zjednoczonych.
20	PRZEDMIOT KIERUNKOWY W JĘZYKU OBCYM (CULTURAL DIFFERENCES)	Culture and cultures / differences and similarities / Kultura i kultury / różnice i podobieństwa Constructivist concept of culture as the basis for intercultural dialogue / Konstruktywistyczna koncepcja kultury jako podstawy dialogu międzykulturowego Dialogue and intercultural mediation / Dialog i mediacja międzykulturowa Challenges associated with intercultural contacts / Wyzwania związane z kontaktami międzykulturowymi Principles of effective intercultural education / Zasady skutecznej edukacji międzykulturowej What is culture / Czym jest kultura. Language and cultures / Język i kultury Culture, brain and behaviour / Kultura, mózg i zachowanie Stereotypes and prejudice / Stereotypy i uprzedzenia Main cultural orientations / Główne orientacje kulturowe

		Intercultural communication / Komunikacja międzykulturowa Religion, values and culture / Religia, wartości i kultura Culture and business / Kultura i biznes
21	JĘZYK POLSKI* (DLA OBCOKRAJOWCÓW)	Katalog intencjonalno-pojęciowy Nawiązywanie kontaktu i podtrzymywanie rozmowy (włączanie się do rozmowy, podtrzymywanie rozmowy i kontrolowanie jej przebiegu, zakończenie rozmowy, rozmowa telefoniczna). Informowanie/pytanie o informację (definiowanie, uzasadnianie, określanie celu i przeznaczenia, relacjonowanie wypowiedzi własnych i innych). Wyrażanie uczuć (wyrażanie zmartwienia, wyrażanie smutku i współczucia, obojętności, rozczarowania). Działanie lub zaniechanie działania (obejcywanie czegoś, zapewnianie, oferowanie zrobienia czegoś, doradzanie i odradzanie, zabranianie). Wyrażanie opinii na jakiś temat, wyrażanie ważności sprawy, opinii, problemu, porównywanie. Katalog tematyczny Człowiek (wykształcenie, zawód, zajęcie, znajomość języków obcych, wygląd, ubranie, moda, relacje międzyludzkie). Rodzina (rodzice, rodzeństwo, relacje rodzinne, historia rodziny i uroczystości rodzinne). Czas wolny (życie towarzyskie, kino, koncerty, gry i zabawy, wycieczki, rozrywki, relaks, sport). Mieszkanie (rodzaje mieszkań, domów, ich wielkość, wyposażenie, wynajem, gdzie i jak wynająć mieszkanie, atrakcje w miejscu zamieszkania). Edukacja (system szkolnictwa w Polsce, kierunki studiów, uczelnia, działy uczelni, gdzie, co i jak załatwić). Zajęcia warsztatowe – scenki z udziałem studentów: w dziekanacie, w biurze karier, w biurze pośrednictwa nieruchomości). Praca (nazwy zawodów, rodzaje pracy / formy zatrudnienia, zarobki, urlop, podstawy konstruowania CV). Zajęcia warsztatowe – krótkie i proste scenki z udziałem studentów: w biurze pośrednictwa pracy oraz rozmowa w sprawie pracy.

		Zakupy (artykuły spożywcze, sklepy, usługi (bank, poczta), pieniądze, płatność kartą, zakupy online). Zdrowie (części ciała, choroby, apteka, podstawowe leki, służba zdrowia, zasady korzystania ze służby zdrowia). Podróże (środki transportu, bilety autobusowe, kolejowe, lotnicze; bilety miesięczne, gdzie i jak kupić, dworzec autobusowy, kolejowy, lotnisko). Nauka i technika (Internet, komputer, media społecznościowe popularne w Polsce). Państwo polskie (typy rządów, partie polityczne, aktualne wydarzenia kulturalne, polityczne i społeczne). Problemy społeczne – warunki i poziom życia, relacje międzyludzkie. Kultura i historia Polski Historia Polski (najważniejsze fakty z historii Polski: Stan Wojenny, słynni Polacy – Mikołaj Kopernik, Fryderyk Chopin, Jan, Matejko, Jan Paweł II). Wizyta w Muzeum Śląskim w Katowicach – najważniejsze fakty z historii Śląska (historia, obyczaje, kultura). WIZYTA STUDYJNA. Święta i obyczaje Polski (Święto Wszystkich Świętych, Dzień Niepodległości 11 Listopada, Święto Konstytucji 3. Maja i weekend majowy). Regiony geograficzne Polski (atrakcje turystyczne kraju – Kraków, polskie góry – Beskidy, Tatry, Morze Bałtyckie). Gramatyka Odmiana rzeczowników przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej. Odmiana rzeczowników rodzaju: - męskiego zakończonych na –anin, np. Amerykanin, Rosjanin - żeńskiego zakończonych na spółgłoskę np. miłość, przyjaźń - żeńskiego uznawanych za trudne, np. ręka, rzecz, kość - nijakiego zakończonych na –um, np. liceum - nijakiego zakończonych na –ę, np. imię. Odmiana zaimków przez przypadki: - nieokreślonych (ktoś, coś) - przeczących (nikt, nic) - zaimka zwrotnego się, siebie.
--	--	---

		Odmiana przymiotników przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej – przypomnienie. Liczebniki główne i porządkowe oraz ich odmiana przez przypadki. Odmiana liczebników porządkowych typu dwunasty, dwudziesty, pięćdziesiąty. Odmiana liczebników głównych typu: dwa, dwie, cztery, czterej, czterech, pięć, pięciu, siedem, siedmiu. Czasowniki – czas przeszły czasowników w liczbie mnogiej męskoosobowych i niemęskoosobowych (pisały / pisali, czytały / czytali). Czasownik – tryb rozkazujący i przypuszczający w liczbie mnogiej (napiszcie!, zróbcie! Idźcie! / chcielibyśmy, zrobilibyście, napisaliby). Aspekt czasownika: czasowniki dokonane i niedokonane, tworzenie form aspektu dokonanego od form aspektu niedokonanego, znaczenie i użycie aspektu dokonanego i niedokonanego w zdaniu. Stopniowanie przymiotników proste i opisowe: - regularnych (pilny – pilniejszy) - supletywnych (zły – gorszy) - stopniowanie opisowe (chory – bardziej chory). Stopniowanie przysłówków proste i opisowe: - regularnych (np. szybko – szybciej) - supletywnych (dużo – więcej) - opisowe (elegancko – bardziej elegancko). Funkcje przypadków w zdaniu – przypomnienie. Zdania pojedyncze: - oznajmujące - pytające: - rozstrzygające (Czy zupę ugotujemy dzisiaj, czy jutro?) - uzupełniające (Kto ugotuje zupę? Kiedy ugotujemy zupę?). - zaprzeczone (Niczym się nie interesuję) - rozkazujące (Natychmiast wyłącz radio!). Zdania złożone: - współrzędne ze spójnikami: i, oraz, a także, lub, albo, czy, dlatego, ale - podrzędne ze spójnikami: że, żeby, ponieważ, bo, dlatego że, kiedy, gdy, który, jaki, jeśli, jeżeli... to, gdyby... to, im... tym. Stylistyka. Style: - formalny
--	--	---

		- nieformalny - potoczny. Środki stylistyczne: - antonimy / synonimy - porównania - elipsy - epitety. Ortografia: - zasady pisowni głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych - podstawowe zasady pisowni spółgłosek twardych i miękkich - podstawowe zasady pisowni wyrazów z „u” i „ó” - podstawowe zasady pisowni wyrazów z „ż” i „rz” - przypomnienie wiadomości o zasadach pisowni wyrazów z wielkiej i małej litery - przypomnienie wiadomości dot. zasad interpunkcji.
22	PODSTAWY TECHNOLOGII INFORMACYJNEJ I APLIKACJI BIUROWYCH	Zapoznanie się z podstawowymi informacjami w zakresie: zapisu informacji w systemach informatycznych (kodowania, kompresji), a także sprzętu komputerowego, systemów operacyjnych, oprogramowania użytkowego i firmware'owego, sieci komputerowych, internetu oraz podpisu elektronicznego i elementów kryptografii. Ponadto z podstawowymi zagadnieniami, istotą, znaczeniem i rolą sztucznej inteligencji we współczesnym świecie. Edytor tekstu Word (opcje podstawowe). Arkusz kalkulacyjny (wprowadzanie danych, typy danych, serie danych, formatowanie komórek, narzędzia edycyjne, sortowanie danych, filtrowanie danych, ustawienia strony i drukowanie, wprowadzenie do formuł i funkcji wbudowanych, adresacja komórek, nazwy komórek, wybrane funkcje matematyczne i statystyczne, funkcja logiczna JEŻELI, tworzenie wykresów, tabel przestawnych).

23	PODSTAWY PSYCHOLOGII	Przedmiot i zadania psychologii. Psychologia jako nauka teoretyczna i stosowana. Podstawowe dziedziny psychologii. Zachowanie człowieka w kontekście podstawowych koncepcji psychologicznych: ujęcie fizjologiczne, psychoanalityczne, behawiorystyczne, poznawcze i humanistyczne. Procesy poznawcze (percepcja, uwaga, pamięć, myślenie). Inteligencja. Proces uczenia się. Procesy emocjonalne i motywacyjne. Osobowość i elementy jej struktury. Kształtowanie osobowości. Różnice indywidualne. Rodzaje właściwości indywidualnych podlegających indywidualnemu różnicowaniu (możliwości, preferencje, zdolności, zamiłowania i zainteresowania, temperament, potrzeby, indywidualny styl działania, styl poznawczy). Zachowania społeczne. Poznanie społeczne i relacje społeczne. Podstawowe metody badawcze wykorzystywane w psychologii. Problemy etyczne badań naukowych i diagnostycznych.
24	PODSTAWY EKONOMII	Problem rzadkości i główne nurty w historii myśli ekonomicznej. Podaż, popyt i równowaga rynkowa. Analiza rynku oraz podstawowe zagadnienia funkcjonowania gospodarki w skali mikroekonomicznej. Pieniądz i cena jako podstawowe kategorie gospodarki rynkowej. Rachunek dochodu narodowego. Determinanty dochodu narodowego. Model AD-AS. Wzrost i rozwój gospodarczy. Cykl koniunkturalny. Budżet państwa. Polityka fiskalna. Inflacja. Bezrobocie. Wprowadzenie studentów do podjęcia gry symulacyjnej.

25	PODSTAWY ZARZĄDZANIA	Wprowadzenie do zarządzania. Skuteczność i sprawność działania jako podstawowe przesłanki zarządzania. Praca menedżera – podstawowe role i umiejętności menedżerskie, źródła umiejętności menedżerskich. Klasyczne, behawioralne i ilościowe podejście do zarządzania oraz podejścia integrujące. Współczesne wyzwania zarządzania. Klasyczna teoria organizacji - główne przesłanki, naukowe i administracyjne zarządzanie. Kierunek behawioralny w teorii zarządzania - kierunek stosunków międzyludzkich (teoria X i Y), zachowania organizacyjne, behawioralne podejście do zarządzania. Ilościowe podejście do zarządzania. Podejścia integrujące. Współczesne wyzwania zarządzania. Środowiskowy kontekst organizacji. Kultura organizacji, stosunki organizacji z jej otoczeniem (5 sił konkurencji). Funkcja zarządzania: planowanie i podejmowanie decyzji. Klasyczny i administracyjny model podejmowania decyzji. Grupowe podejmowanie decyzji w organizacjach – rodzaje, wady, zalety. Funkcja zarządzania: organizowanie. Istota i elementy organizowania. Uniwersalne i sytuacyjne podejścia do schematu organizacyjnego (model biurokratyczny i behawioralny). Czynniki sytuacyjne pomocne w ustalaniu schematu organizacyjnego. Podstawowe formy struktury organizacyjnej – struktury funkcjonalne, konglomeratowe, wielowydziałowe, macierzowe i hybrydowe. Nowe formy w tworzeniu struktur organizacji – organizacja zespołowa, wirtualna, ucząca się. Funkcja zarządzania: przewodzenie. Istota i znaczenie przywództwa w zarządzaniu. Przywództwo a władza. Podejście behawioralne. Podejścia sytuacyjne (teoria NPW, teoria ścieżki do celu, drzewo decyzyjne Vrooma). Siatka kierownicza. Środowiskowy kontekst organizacji.
----	---------------------------------	---

		Otoczenie i środowisko wewnętrzne organizacji, otoczenie zewnętrzne. Funkcja zarządzania: planowanie i podejmowanie decyzji. Proces podejmowania decyzji i planowania, cele organizacji, rodzaje planów organizacji i bariery w ustalaniu celów i planowaniu. Podejmowanie decyzji – istota, typy i warunki podejmowania decyzji. Funkcja zarządzania: organizowanie. Projektowanie stanowisk pracy – specjalizacja i jej alternatywy, grupowanie stanowisk pracy, ustalenie relacji podporządkowania, podział uprawnień decyzyjnych, działania koordynujące i rozróżnienia między stanowiskami. Funkcja zarządzania: przewodzenie. Motywowanie - istota, schematy motywacji, podejście od strony treści (hierarchia potrzeb Masłowa, teoria ERG, teoria dwuczynnikowa) i procesu (teoria oczekiwań, sprawiedliwości, wyznaczania celów, elementy teorii wzmocnienia). Popularne strategie motywacji - upełnomocnienie i uczestnictwo, nowe formy organizacji pracy.
26	OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ	Pojęcie własności intelektualnej. Geneza praw własności intelektualnej. Charakter prawny praw na dobrach niematerialnych. Zasady prawa własności intelektualnej. Europejski i międzynarodowy kontekst prawa własności intelektualnej. Źródła prawa własności intelektualnej. Przedmiot prawa autorskiego. Podmiot prawa autorskiego. Autorskie prawa osobiste. Autorskie prawa majątkowe. Pojęcie praw pokrewnych. Charakter prawny praw pokrewnych. Prawa artystów wykonawców. Pozostałe prawa pokrewne. Zdolność patentowa wynalazku. Prawo do patentu. Prawo z patentu i jego ograniczenia. Wzory użytkowe i przemysłowe. Topografie układów scalonych. Znaki towarowe. Oznaczenia geograficzne. Utwory audiowizualne. Programy komputerowe. Sui generis prawa do baz danych.

		Projekty racjonalizatorskie. Nowe odmiany roślin.
27	BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY	Wprowadzenie do problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy. Prawne aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy. Pomieszczenia i warunki środowiskowe. Charakterystyka zagrożeń. Pracownie na uczelni. Wypadki na uczelni. Ochrona przeciwpożarowa. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
28	METODYKA PRACY PROJEKTOWEJ	Studiowanie - na czym polega nauka na poziomie akademickim? - jak wykorzystać walory zajęć akademickich dla budowania własnych kompetencji? - jak uczy się osoba dorosła – co już na początku studiów warto wiedzieć o własnych zasobach przydatnych do studiowania? Na pamięć czy ze zrozumieniem? - jak działa pamięć (informacje podstawowe) - co zrobić, żeby zapomnieć (płytkie przetwarzanie informacji) - co zrobić, żeby zapamiętać (głębokie przetwarzanie informacji) Notowanie - czemu służy zapisywanie? - klasyczna notatka linearna – jak notować mądrze, a nie - dużo - notatka nielinearna – jak tworzyć mapy myśli zgodnie z koncepcją Tony’ego Buzana? - nieklasyczna notatka linearna – jak to się robi na Uniwersytecie Cornella? Słaba silna wola – czy na pewno istnieje takie zjawisko? - powody odkładania na potem - jak być produktywnym mimo pokus - jak formułować wyzwania dla siebie (cel opracowany z pomocą metody SMART) Komunikacja wizualna i wprowadzenie do tworzenia prezentacji • Myślenie wizualne • Typowe błędy w prezentacjach

		• Szum vs. sygnał, czyli co zrobić, żeby przekazywanie informacji było skuteczne • Typy prezentacji • Analiza – dekonstrukcja prezentacji TED (case study) Analiza • 7 pytań do Twojej publiczności według Nancy Duarte • Dlaczego przygotowujesz prezentację? • W jaki sposób prezentacja będzie pomagać Ci w trakcie wystąpienia? • Co chcesz osiągnąć? • Jakimi zasobami dysponujesz? • Dlaczego ludzie mają Cię słuchać? Projektowanie • Definiowanie celów ogólnych i szczegółowych prezentacji • Rozwinięcie celów w narrację • Typy i cele prezentacji (informacyjne, perswazyjne, edukacyjne, aktywujące, inspirujące, motywujące, bawiące) • Modele prezentacji i cele za nimi stojące - o Twitter pitch - o Elewator pitch - o Pecha Kucha - o Ignite - o TED • Wizualizacja Tworzenie • Efektywna praca w Powerpoint • Siatka w przestrzeni projektowej • Praca z tekstem • Praca z grafiką • Wizualizacja danych • Animacje • Przygotowanie do wystąpienia Dostarczanie • Przygotowanie • Jak radzić sobie z tremą? • Co, gdy sprzęt zawodzi? Ewaluacja • Ocena jakości prezentacji i wystąpienia Metoda projektu: - historia metody projektu, - myślenie projektowe, - elementy projektu.
--	--	--

		Etapy pracy nad projektem: - inicjacja, - planowanie, - realizacja, - ewaluacja projektu, - prezentacja efektów. Zespół projektowy: - podział ról, - zasady współpracy w zespole, - fazy rozwoju zespołu, - metody zarządzania zasobami ludzkimi w projekcie. Diagnozowanie potrzeb/problemów: - znaczenie diagnozowania potrzeb w projekcie, - sposoby diagnozowania potrzeb /problemów, - błędy w procesie diagnozowania potrzeb /problemów. Cele i rezultaty projektu: - cele ogólne, - rezultaty projektu, - metoda SMART. Ryzyka w projekcie: - identyfikacja ryzyka, - ocena ryzyka, - monitorowanie i kontrola ryzyka. Komunikacja w projekcie: - metody komunikacji w projekcie, - zasady skutecznej komunikacji w projekcie, - zarządzanie komunikacją w projekcie. Monitoring i ewaluacja projektu: - monitoring a ewaluacja, - rodzaje i kryteria ewaluacji, - znaczenie ewaluacji w projekcie. Zmiana projektowa: - zarządzanie zmianą w projekcie, - metody zarządzania zmianą w projekcie. Narzędzia i metodyki zarządzania projektami: - matryca logiczna projektu, - harmonogram, - karta projektu, - raport o stanie projektu, - wybrane metodyki i standardy zarządzania projektami.
--	--	---

29	WYCHOWANIE FIZYCZNE	Zajęcia z muzyką: - fitness - aerobik - pilates + stretching - step fun - body shape - mobility + callanetics - TBC - zdrowy kręgosłup - fat burning - joga - cellulit Zespołowe gry sportowe: - siatkówka (K+M) - piłka nożna, futsal Pływanie rekreacyjne i nauka Zajęcia w siłowni: - rzeźba ciała
30	PODSTAWY SOCJOLOGII	Socjologia jako dyscyplina naukowa. Obszary życia społecznego (kultura, polityka, gospodarka), ich zasady i wzajemne relacje. Socjalizacja - jej mechanizmy, funkcje i etapy. Grupa społeczna (struktura, rodzaje, właściwości); interakcje społeczne. Instytucje społeczne. Organizacje społeczne. Biurokracja. Socjologiczne rozumienie kultury. Wprowadzenie do kultury popularnej. Nierówności społeczne i kontrola społeczna. Ideologie: struktura, geneza, funkcja, rodzaje.
31	PODSTAWY KOMUNIKACJI	Pojęcie i istota komunikacji oraz negocjacji. Podstawowe pojęcia negocjacyjne niezbędne dla prowadzenia negocjacji. Proces negocjacji i jego fazy. Podstawowe narzędzia komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Zasady autoprezentacji oraz znaczenie samooceny.

32	WYZWANIA RYNKU PRACY	Planowanie kariery zawodowej. Poruszanie się po rynku pracy, poznanie metod aktywnego poszukiwania pracy. Organizowanie własnej aktywności. Poznanie zasad konstruowania dokumentów aplikacyjnych. Metody poszukiwania kandydatów stosowane przez rekruterów. Zapoznanie się z zasadami rekrutacji, zasadami przeprowadzania Assessment Center. Analizowanie rynku pracy, poszukiwanie informacji o rynku pracy i ofertach pracy w danym sektorze. Tworzenie sieci kontaktów zawodowych. Poznanie zasad działania rynku pracy. Doradztwo zawodowe i personalne w planowaniu kariery. „Ty” na rynku pracy – Twoja postawa, wiedza, umiejętności, typ osobowości. Przygotowanie do przeprowadzenia analizy SWOT. Wyznaczenie/Rewizja celów zawodowych. Przygotowanie do rozmowy rekrutacyjnej. Praca nad autoprezentacją własnej kandydatury.
33	WPROWADZENIE DO PRACY DYPLOMOWEJ	Wiedza ludzka, rodzaje i klasyfikacja; rozróżnienie pojęć wiedza potoczna a wiedza naukowa; nauka / fakt naukowy / prawa i teorie naukowe. Badania naukowe. Metody badawcze, techniki i narzędzia badawcze wykorzystywane w przygotowaniu pracy dyplomowej. Cele i etapy przygotowania pracy dyplomowej. Definiowanie przedmiotu i celu badań oraz problemów i hipotez badawczych. Omówienie zasad pisania, oceniania i obrony pracy dyplomowej. Kryteria oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Omówienie wytycznych pisania prac obowiązujących na wydziale – standardy przygotowania pracy, struktura pracy, zasady jej redagowania. Wyszukiwanie informacji niezbędnych do napisania pracy (literatura fachowa, zasoby internetowe, bazy danych) Posługiwanie się różnymi źródłami informacji z poszanowaniem własności intelektualnej Omówienie zasad współpracy z promotorem podczas seminariów oraz harmonogramu zadań dotyczących opracowania pracy dyplomowej.

34	PRAKTYKA ZAWODOWA	Podstawy prawne i organizacja podmiotu. Status prawny, przedmiot i zakres działalności, struktura organizacyjna oraz uprawnienia decyzyjne i zakres odpowiedzialności. Dokumentacja organizacyjna. Statut, regulaminy, instrukcje i procedury (tryb wydawania decyzji i postanowień, rozpatrywania skarg i wniosków, odwołania od decyzji administracyjnych), zasady rejestracji i obiegu dokumentów. Obsługa petentów. Organizacja obsługi, kultura obsługi petentów, przyjmowanie skarg i wniosków, Biuletyn Informacji Publicznej. System bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego. Uregulowania prawne zewnętrzne i wewnętrzne, zadania i procedury realizacji zadań, struktura organizacyjna. Planowanie w sytuacjach kryzysowych. Opracowywanie planu, elementy planu, wdrażanie planu. Monitoring i zarządzanie informacją w zarządzaniu kryzysowym. System monitoringu, ostrzeganie, alarmowanie, łączność, komunikacja z mediami. Logistyka w zarządzaniu kryzysowym. Zasoby i zabezpieczenie logistyczne, planowanie i organizacja. Obronność. Zadania, organizacja, planowanie, kontrola. Ochrona informacji niejawnych. Przepisy prawne, plan ochrony informacji niejawnych, organizacja obiegu informacji niejawnych ochrona systemów teleinformatycznych. Poznanie wieloaspektowości bezpieczeństwa narodowego i jego uwarunkowań. Poznanie procedur bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w skali globalnej, narodowej, regionalnej i lokalnej. Nabycie świadomości istnienia i umiejętności dostrzegania zagrożeń bezpieczeństwa, z uwzględnieniem specyfiki miejsca odbywanych praktyk. Przygotowanie do pracy w strukturach administracji publicznej, organizacjach zajmujących się bezpieczeństwem obywateli i podmiotów
----	--------------------------	---

		gospodarczych oraz w zespołach reagowania kryzysowego.
35	SEMINARIUM DYPLOMOWE	Dyskusja nad koncepcją badań i ustaleniem harmonogramu działań. Ustalenie zakresu pracy dyplomowej, formułowanie problemu badawczego, celu praktycznego i hipotez badawczych. Rozstrzygnięcia dotyczące metodologii badań i zakładanej procedury badawczej (metody, techniki, narzędzia). Ustalenie i wykorzystanie literatury podstawowej i uzupełniającej. Zasady sporządzania przypisów i bibliografii oraz powoływania się na źródła w kontekście prawa autorskiego. Realizacja wynikających z przyjętego harmonogramu czynności i przenoszenie uzyskanych wyników do kolejnych części pracy dyplomowej. Dyskusja dotycząca cząstkowych postępów i ewentualna korekta założeń wstępnych adekwatnie do pojawiających się problemów. Dyskusja nad uzyskanymi wynikami badań. Interpretacja wyników badań i weryfikacja postawionych hipotez. Zasady redagowania i edycji pracy dyplomowej oraz prezentacji. Omówienie zasad i przebiegu egzaminu dyplomowego.
Bezpieczeństwo informacyjne i cyberprzestrzeni		
1	INSTRUMENTY PRAWNE W BEZPIECZEŃSTWIE INFORMACJI	Zajęcia organizacyjne. Omówienie tematyki wykładu ze wskazaniem aktów prawnych. Zaprezentowanie wybranych systemów informacji prawnej. Historia ochrony informacji oraz perspektywy rozwiązań prawnych w przyszłości. Publicznoprawna ochrona informacji. Organy stojące na straży danych osobowych. Pisanie skargi. Ochrona danych osobowych w Polsce i w UE. Obowiązki administratora danych osobowych. Podstawy przetwarzania danych osobowych – przesłanki Legalizujące przetwarzanie.

		Wybrane Organy międzynarodowe i krajowe w bezpieczeństwie informacji., ich kompetencje i zakres działania. Wybrane Organizacje pozarządowe. Systemy ISO w ochronie danych. Klasyfikowanie informacji niejawnych. Klauzule tajności. Organy państwowe i ich rola w procesie ochrony danych osobowych i informacji zastrzeżonych klauzulami. Jakie informacje oznacza się klauzulą tajne. Kiedy Informacjom niejawnym nadaje się klauzule tajne. Jakie są rodzaje informacji niejawnych. Jak uzyskać dostęp do informacji niejawnej. Organy państwowe w procesie ochrony informacji. Zajęcia organizacyjne. Omówienie tematyki ćwiczeń. Praktyczne zaprezentowanie wybranych systemów informacji prawnej. Rejestracja zbiorów danych Zarządzanie bezpieczeństwem informacji Od historii instrumentów prawnych w bezpieczeństwie informacji. Wnioski de lege lata, de lege ferenda Rozwiązywanie casusów związanych z instrumentami prawnymi w bezpieczeństwie informacji. Omówienie kontrowersji między postrzeganiem i interpretowaniem praw człowieka i obywatela przez pryzmat instrumentów prawnych w bezpieczeństwie informacji. Różnice interpretacyjne pod kątem systemów prawnych i kultur. Próba wyboru i stworzenia katalogu (minimalistycznego) instrumentów prawnych w bezpieczeństwie informacji.
2	BEZPIECZEŃSTWO SIECI TELEKOMUNIKACYJNYCH	Polityka bezpieczeństwa, normy dotyczące bezpieczeństwa, wybrane zagadnienia z zakresu przepisów o ochronie danych (na przykładzie danych osobowych). Zagrożenia bezpieczeństwa systemu komputerowego (wirusy, konie trojańskie, nieuprawniony dostęp do systemu, zagrożenie tzw. tylnych drzwi) ich klasyfikacja i sposoby obrony. Metody zapewnienia integralności danych, podpis elektroniczny, certyfikaty, funkcje skrótu. Bezpieczeństwo sieci, zapory sieciowe (systemy

		firewall), bezpieczne transmisje w sieci (protokoły sieciowe, VPN, tunele z szyfrowaniem). Bezpieczeństwo sieci, zapory sieciowe, bezpieczne transmisje w sieci – Testowanie haseł - zajęcia praktyczne. Konfiguracja oprogramowania do bezpiecznej transmisji danych, konfigurowanie zapory sieciowej w Windows oraz Linux. Bezpieczeństwo sieci bezprzewodowych, systemy wykrywania naruszeń bezpieczeństwa (IDS), metody kryptograficzne.
3	BEZPIECZEŃSTWO SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH	Instalacja i aktywowanie oraz ustawienie monitorowania systemu ochrony przed wirusami. Rodzaje występujących zagrożeń związanych z możliwością wtargnięcia do systemu złośliwego kodu. Sposoby rozpoznawania zagrożeń w postaci wirusów komputerowych. Malware, jego rodzaje oraz sposoby radzenia sobie z tego typu oprogramowaniem. Programy zwalczające malware – instalacja, konfiguracja i modyfikacja działania. Zapora ogniowa – metody konfigurowania, najczęstsze problemy w użytkowaniu, rozpoznawanie fałszywych alarmów. Porty komunikacyjne, przekierowywanie portów, skanowanie portów. Metody związane z udostępnianiem zasobów, dostępem oraz sposobami autoryzacji użytkowników. Zabezpieczanie zasobów danych w systemach komputerowych oraz programach pracujących w tych systemach.
4	OCHRONA PRZED HACKINGIEM	Rodzaje zagrożeń cyberprzestępczością hakerską i bliskimi jej niebezpieczeństwami. Istota zabezpieczeń w postaci regulacji prawa karnego, chroniących przed zachowaniami hackingowymi oraz czynami z nimi związanymi (okołohackingowymi). Instytucjonalne, profesjonalne formy działań antyhakerskich: profilaktycznych oraz postprzestępczych. Stałe i doraźne możliwości indywidualnego uchronienia się przed atakami hakerskimi.

5	BEZPIECZEŃSTWO TRANSMISJI DANYCH W SIECIACH ROZLEGŁYCH	System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji. Analiza zagrożeń dot. sieci i systemów teleinformatycznych. Przepisy prawne, normalizacja i certyfikacja w bezpieczeństwie informacyjnym. Warsztaty scenariuszowe. Optymalizacja systemu bezpieczeństwa informacji w jednostce organizacyjnej. Kadra zarządzająca bezpieczeństwem informacyjnym.
6	WYMAGANIA DLA SYSTEMÓW WOJSKOWYCH IT	Wymagania dla systemów teleinformatycznych przetwarzających informacje niejawne. Wojska Obrony Cyberprzestrzeni. Analiza zagrożeń wywiadowczych. Analiza SWOT. Normalizacja w bezpieczeństwie informacyjnym. Zarządzanie ryzykiem w bezpieczeństwie informacyjnym.
7	BEZPIECZEŃSTWO DANYCH OSOBOWYCH	Akty prawne regulujące ochronę danych osobowych – RODO, GDPR. Ochrona danych osobowych poza granicami Unii Europejskiej. Organy kontrolujące przestrzeganie przepisów. Przedmiot i cele przetwarzania danych osobowych, zakresy stosowania, definicje, przetwarzanie danych osobowych, ograniczenia przetwarzania, profilowanie i pseudoanonimizacja. Zbiór danych, administrator danych, podmiot przetwarzający, odbiorca, strona trzecia. Zgoda na przetwarzanie i gromadzenie danych, naruszenie ochrony danych osobowych. Dane szczególne (genetyczne, biometryczne). Inspektor ochrony danych osobowych i jego zadania, administrator i podmiot przetwarzający. Metody wdrażania polityki ochrony danych osobowych.
8	ZINTEGROWANE SYSTEMY OCHRONY DANYCH	Sposoby autoryzacji użytkowników w systemach informatycznych. Zagrożenia dla użytkowników. Czym jest ACL. Metody uwierzytelniania użytkowników. Sposoby ataków na użytkowników. Metody szyfrowania danych w bazach danych. Metody szyfrowania i zabezpieczenia haseł użytkowników. Systemy podnoszące bezpieczeństwo danych osobowych. Systemy szyfrowania danych.

		Ryzyko wycieku danych. Konsekwencje prawne związane z utratą danych.
Kryminologia z elementami kryminalistyki		
1	PATOLOGIE SPOŁECZNE	Norma a patologia społeczna – wyjaśnienie podstawowych zagadnień związanych z przedmiotem. Charakterystyka wybranych zagrożeń i patologii społecznych – przyczyny, skutki, możliwości interwencji i zapobiegania im. Analiza aktów prawnych, których zadaniem jest przeciwdziałanie patologiom społecznym.
2	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	Etyka Zawodowa- podstawowe pojęcia. Prawo a moralność. Zasady etyki zawodowej Policjanta, Rota Ślubowania, inne dokumenty dot. etyki zawodowej policjanta. Rola etyki zawodowej, konflikty moralne w służbie policjanta. Źródła ideowe i prawne praw człowieka, godność człowieka jako podstawowe, niezbywalne prawo każdego człowieka. Podstawowe pojęcia, katalog praw człowieka. System ochrony praw człowieka, doświadczenia II Wojny Światowej i Obozów Koncentracyjnych, Eksperyment Milgramma, podejmowanie czynności służbowych a zagrożenia naruszeń praw człowieka w służbie policjanta wobec katalogu posiadanych przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień.
3	PROFILOWANIE SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW	Pojęcia i charakterystyka profilowania. Psycholog policyjny - rola i zadania. Historia profilowania. Pojęcie profilowania, śladu psychologicznego. Profilowanie w ujęciu prawa. Wywiad wiktymologiczny. Metodyka pracy profilera /psychologa policyjnego. Modele profilowania. Ślad psychologiczny w procesie wykrywania sprawców zabójstw. Znaczenie śladu psychologicznego dla analizy behawioralnej zdarzenia kryminalnego. Znaczenie osobowości dla zachowania człowieka. Motywacja sprawców przestępstw.

		Elementy analizy behawioralnej dotyczącej zachowań ludzi. Kryteria oceny wiarygodności wypowiedzi (werbalna i niewerbalna). Problematyka kłamstwa i jego wykrywania.
4	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	Społeczny i prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie. Przestępstwa ścigane z urzędu. Rodzaje przestępstw ściganych z urzędu. Przestępstwa ścigane na wniosek (przykłady). Przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego. Obowiązki Policji przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed rozpoczęciem oględzin. Czynności przygotowawcze w jednostce przed rozpoczęciem oględzin. Sens prowadzenia oględzin. Postępowanie na miejscu zdarzenia kryminalnego, drogowego z wykorzystaniem wyposażenia walizki kryminalistycznej i traseologicznej. Zasada rejestracji obrazu na miejscach oględzin (foto, video). Wymiarowanie miejsca zdarzenia posługując się wyposażeniem walizki oględzinowej (dalmierz laserowy, taśmy miernicze). Wstępne ustalenie przyczyn zgonu na miejscu zdarzenia.
5	WPROWADZENIA DO KRYMINALISTYKI	Definicja, struktura i funkcje kryminalistyki, podstawowe pojęcia w kryminalistyce, zasady prowadzenia oględzin Podział śladów kryminalistycznych, rodzaje i wnioskowanie na podstawie śladów kryminalistycznych Ujawnianie i zabezpieczanie śladów mechanoskopijnych. Rodzaje badań mechanoskopijnych. Zasady ujawniania i zabezpieczania materiału dowodowego do badań fizykochemicznych. Charakterystyka śladów fizykochemicznych. Fotografia sygnalityczna- kryteria osób którym można wykonać zdjęcie sygnalityczne, warunki wykonania prawidłowego zdjęcia sygnalitycznego.

		Pojęcie fonoskopii i ślad fonoskopijny, rodzaje badań fonoskopijnych. Pożary- oględziny miejsc po pożarach, podstawowe przyczyny pożarów. Rodzaje śladów traseologicznych- metody zabezpieczania materiału dowodowego, z wykorzystaniem środków, stanowiących wyposażenie walizki kryminalistycznej do badań traseologicznych, sposoby pobierania materiału porównawczego do badań. Identyfikacja N/N zwłok- metody rekonstrukcji czaszki, metody medyczno-sądowe identyfikacji zwłok. Pojęcie wariografii- metody badań wariograficznych. Odtwarzanie wyglądu osób i przedmiotów. Pojęcie rysopisu i portretu pamięciowego. Oględziny miejsca wybuchów, rodzaje materiałów wybuchowych, specyfika oględzin miejsc po wybuchu. Pojęcie osmologii, sposoby zabezpieczania śladów osmologicznych oraz pobierania materiału porównawczego do dalszych badań. Cząstki powystrzałowe GSR metody identyfikacji, sposoby zabezpieczania materiału dowodowego i porównawczego. Ujawnianie i zabezpieczanie śladów kryminalistycznych do badań biologicznych- kryterium podziału. Kryminalistyczne badanie broni palnej- klasyfikacja pojęcie „Broń palna”, pojęcie i podział amunicji, ujawnianie i zabezpieczanie śladów użycia broni palnej. Otoskopia kryminalistyczna- ujawnianie i zabezpieczanie śladów małżowiny usznej metody pobierania materiału porównawczego. Gantiskopia- rodzaje rękawiczek, sposoby zabezpieczania śladów rękawiczek oraz pobierania materiału porównawczego. Daktyloskopia- rodzaje opinii daktyloskopijnych, sposoby ujawniania i zabezpieczania śladów daktyloskopijnych z wykorzystaniem środków będących na wyposażeniu uniwersalnej walizki technika kryminalistyki, zbiory daktyloskopijne. Badanie pisma ręcznego i dokumentów-zakres badań sposoby pobierania materiału porównawczego do badań grafologicznych.
--	--	--

		Pojęcie i podział mikrośladów, sposoby zabezpieczania mikrośladów jako materiału dowodowego oraz porównawczego do dalszych badań. Cheiloskopia - cechy indywidualne śladów czerwieni wargowej, sposoby zabezpieczania śladów dowodowych, metody pobierania materiału porównawczego. Oględziny miejsc uprawy roślin o charakterze narkotycznym sposoby zabezpieczania materiału dowodowego.
6	WPROWADZENIE DO KRYMINOLOGII	Kluczowe pojęcia z zakresu kryminologii. Geneza i podstawowe nurty kryminologiczne. Zadania i działy kryminologii. Nauki pomocnicze i pokrewne. Metody badań kryminologicznych – metody ilościowe i jakościowe. Etiologia - podstawowe koncepcje przyczyn przestępczości. Opis przestępstwa oraz czynników kryminogennych Kryminologia stosowana – polityka karania. Kryminologiczna analiza wybranych form przestępczości.
7	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	I. Pojęcie prawa karnego i jego dziedziny: 1) prawo karne dotyczące przestępstw: a) prawo karne materialne b) prawo karne procesowe c) prawo karne wykonawcze 2) prawo wykroczeń II. Akty prawne regulujące prawo karne III. Kodeks karny: jego treść i struktura. Podstawowe zasady stosowania prawa karnego. Podstawowe zasady odpowiedzialności karnej. Formy popełnienia przestępstwa. Wyłączenie odpowiedzialności karnej. System środków reakcji prawnokarnej. Kary i środki karne. Środki probacyjne. Przepadek i środki kompensacyjne oraz środki zabezpieczające. Wymiar kary: zwyczajny i nadzwyczajny. Przedawnienie, zatarcie skazania. Typy przestępstw oraz najważniejsze grupy i typy przestępstw, ze szczególnym uwzględnieniem

		przestępstw o dużym ciężarze gatunkowym przeciwko: życiu i zdrowiu, mieniu, wolności seksualnej i obyczajności Pojęcie prawa wykroczeń, jego funkcje i miejsce w systemie obowiązującego prawa. Źródła i zasady stosowania materialnego prawa wykroczeń. Pojęcie i struktura wykroczenia. Przedmiot, strona przedmiotowa, podmiot i strona podmiotowa wykroczenia. Formy popełnienia wykroczenia. Rozgraniczenie obszarów przestępstw i wykroczeń. Reformy, najważniejsze nowelizacje prawa wykroczeń. Kary i środki karne oraz zasady ich wymiaru. Systematyka części szczególnej Kodeksu wykroczeń i najważniejsze kategorie wykroczeń.
8	WYBRANE RODZAJE PRZESTĘPCZOŚCI	Geneza przestępczości. Przyczyny przestępczości. Charakterystyka wybranych rodzajów przestępczości. Uwarunkowania przestępczości.
9	WYBRANE ZAGADNIENIA PREWENCJI KRYMINALNEJ	Definicja bezpieczeństwa, poczucia bezpieczeństwa i czynniki je kształtujące. Definicje Prewencja, zapobieganie, profilaktyka. Pojęcie prewencji kryminalnej i jej podział. Idea community policing, pojęcie problemu kryminalnego, metody rozwiązywania problemów kryminalnych metodą CAPS i analiza trójkąta kryminalnego. Opracowanie casusów, diagnoza i rozwiązanie przykładowego problemu kryminalnego przy zastosowaniu metody CAPS i trójkąta kryminalnego. Sposoby przeprowadzania diagnozy stanu bezpieczeństwa (rola dzielnicowego, aplikacje mobilne). Zaznajomienie się z przykładowymi wynikami badań ankietowych dot. bezpieczeństwa obywateli realizowanych przez różnego rodzaju instytucje i samorządy. Opracowanie i przeprowadzenie ankiety w celu diagnozy stanu bezpieczeństwa społeczności lokalnej na wybranym terenie. Poznanie podstawowych zasad budowy programu profilaktycznego.

		Konstruowanie programu profilaktycznego na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu bezpieczeństwa społeczności lokalnej na wybranym terenie. Zapoznanie z przykładowymi programami profilaktycznymi realizowanymi w Polsce i zamieszczonymi w bazie dobrych praktyk EUCPN. W charakterze lokalnego lidera bezpieczeństwa prezentacja programu profilaktycznego, opracowanie wniosku konkursowego do EUCPN.
10	WYBRANE ZAGADNIENIA WIKTYMOLOGII	Kluczowe pojęcia z zakresu wiktymologii. Geneza i zadania wiktymologii. Podmioty udzielające pomocy. Podatność wiktyimizacyjna - typologia ofiar, czynniki wiktymogenne. Wiktymologia procesowa. Prewencja wiktymologiczna. Pomoc osobom o szczególnych potrzebach. Kompensacja dla ofiar przestępstw. Rodzaje zagrożeń we współczesnym świecie.
Pracownik służby cywilnej		
1	POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE W PRAKTYCE	Powtórzenie źródeł wyszukiwania aktów prawnych i orzecznictwa np. systemów informacji prawnej (legalis), CBOSA, EKW. Powtórzenie wiadomości na temat zakresu obowiązywania Kodeksu postępowania administracyjnego oraz pojęcia i przesłanek wystąpienia sprawy administracyjnej. Rozwiązywanie kazusów: czy mam do czynienia ze sprawą administracyjną. Czy stosuję k.p.a.? Zasady ogólne w postępowaniu administracyjnym. Przypomnienie podstawowych treści związanych z zasadami ogólnymi. Interpretacja przepisów k.p.a. dotyczących zasady praworządności, zasady prawdy obiektywnej, zasada rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych, zasady adekwatności, proporcjonalności, zasady pogłębiania zaufania, zasady udzielania informacji, zasady wysłuchania stron, zasady wyjaśnienia zasadności przesłanek, zasady szybkości i prostoty postępowania., zasady polubownego rozstrzygania kwestii spornych, zasada pisemności, zasady dwuinstancyjności oraz zasady trwałości decyzji.

		Studia przypadku: Stosujemy zasady k.p.a. w praktyce. Strona postępowania, pełnomocnik. Analiza przepisów dotyczących zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych w postępowaniu administracyjnym, pojęcie strony, udział organizacji społecznej w postępowaniu. Ustanowienie pełnomocnika, przesłanki i tryb udzielenia pełnomocnictwa. Rozwiązywanie kasusów dotyczących pełnomocnika i jego udziału w postępowaniu. Ramy czasowe postępowania, doręczenia, dostęp do akt sprawy. Terminy załatwiania spraw w postępowaniu administracyjnym, ponaglenie, sposoby i miejsca doręczenia, doręczenie pod nieobecność adresat, doręczenie zastępcze. Obliczanie terminów. Instytucja przywrócenie terminu. Udostępnianie akt i dowody. Kazusy – terminy. Studium przypadku – ponaglenie. Formy rozstrzygnięć. Decyzja administracyjna i jej składniki. Postanowienie. Milczące załatwienie sprawy. Decyzje organu odwoławczego. Studium przypadku – analiza przykładowych decyzji. Środki odwoławcze. Dopuszczalność wniesienia odwołania. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania. Odwołanie - forma, treść. Termin na wniesienie odwołania. Wpływ odwołania na wykonanie decyzji. Zawiadomienie o wniesieniu odwołania. Niedopuszczalność, uchybienie terminu Kazusy – odwołanie.
2	LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	Podstawowe pojęcia z zakresu zagrożenia i kryzysu. Podstawy prawne zarządzania kryzysowego. Klasyfikacja zagrożeń oraz ich rozpoznawanie. Rozpoznawanie i prognozowanie zagrożeń. Zakres i cel rozpoznawania zagrożeń. Płaszczyzny rozumienia kryzysu. Procesy zarządzania kryzysowego, fazy zarządzania kryzysowego. Podstawowe zadania lokalnego systemu zarządzania kryzysowego. Zarządzanie kryzysowe w strukturze administracji publicznej - samorządowej.

		Reagowanie kryzysowe w lokalnym systemie zarządzania kryzysowego.
3	DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ I RODO	Prawo do informacji – istota, podstawy prawne i zakres ochrony. Dostęp do informacji publicznej – zakres przedmiotowy i podmiotowy. Tryb udostępniania informacji publicznej. Technologie informacyjne związane z dostępem do informacji publicznej. Ochrona danych osobowych – podstawowe pojęcia i zasady przetwarzania danych osobowych. Zadania organu nadzorczego ochrony danych osobowych. Ochrona osób dokonujących zgłoszenia naruszenia prawa.
4	KORPUS SŁUŻBY CYWILNEJ WE WSPÓŁCZESNEJ ADMINISTRACJI	Powtórzenie materiału z zakresu administracji publicznej ze szczególnym uwzględnieniem cech, zasad funkcjonowania administracji rządowej. <i>legalis</i>. Ustawa o służbie cywilnej: cel służby cywilnej, członkowie korpusu s.c., podstawowe pojęcia, katalog członków, organizacja korpusu, nawiązanie stosunku pracy, wyższe stanowiska w korpusie. Kariera w służbie cywilnej: kadry, ogłoszenia o naborze w s.c., etapy naboru, opis stanowiska pracy, służba przygotowawcza, pierwsza ocena w s.c. Prawa i obowiązki członków korpusu służby cywilnej. Odpowiedzialność dyscyplinarna w s.c. Rzecznik dyscyplinarny. Komisja dyscyplinarna. Orzeczenia dyscyplinarne. Służba cywilna w Europie. Analiza wybranych przykładów. Służba cywilna kariera. Oferty pracy w służbie cywilnej. Pośrednictwo KPRM. Opis stanowiska pracy – ćwiczenie praktyczne. Kariera w s.c. KSAP. Rozwiązywanie przykładów testów na urzędnika mianowanego. Odpowiedzialność dyscyplinarna. Prawa i obowiązki w korpusie. Analiza orzecznictwa. Odpowiedzialność dyscyplinarna c.d. Praca w grupach – przygotowanie jako Rzecznik Dyscyplinarny

		odpowiedniego wniosku do Dyrektora Generalnego/Komisji Dyscyplinarnej na podstawie przedstawionego stanu faktycznego.
5	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FUNKCJONARIUSZY PUBLICZNYCH	Wprowadzenie do prawa karnego – pojęcie, funkcje, zasady prawa karnego, ustawa karna i jej stosowanie. Definicja legalna funkcjonariusza publicznego. Nauka o przestępstwie – w tym m.in. pojęcie przestępstwa, czyn zabroniony, formy stadialne, formy zjawiskowe, bezprawność czynu oraz okoliczności ją wyłączające wina oraz okoliczności ją wyłączające, zbieg przepisów ustawy i zbieg przestępstw. Nauka o karze, środkach karnych i zasadach wymiaru. Część szczególna – Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego.
6	ZARYS PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	Omówienie zagadnień ogólnych związanych z administracją publiczną i prawem administracyjnym. Pojęcie: administracji publicznej, zasady ogólne działania, cechy i funkcje. Pojęcie władztwa administracyjnego oraz stosunku administracyjnoprawnego. Omówienie oraz interpretacja form działania administracji publicznej. Podział form działania administracji publicznej. Akt administracyjny, uznanie administracyjne. Inne formy działania administracji publicznej. Omówienie i wskazanie źródeł prawa administracyjnego. Pojęcie źródeł prawa i ich klasyfikacja. Źródła prawa stanowione przez organy centralne, terenowe źródła prawa, swoiste źródła prawa. Przykłady źródeł prawa administracyjnego materialnego. Omówienie sposobów pozyskiwania i przekazywania informacji w administracji publicznej: BIP. RCL. Dzienniki Urzędowe. EKW. Legalis. Rozważanie treści związanych z kontrolą administracji publicznej. Zadania, cechy i rodzaje kontroli. System kontroli w administracji publicznej. Kontrola wewnątrzadministracyjna i sądowa. Analiza i dyskusja nt. treści związanych z ustrojowym prawem administracyjnym. Podmioty administracji –

		pojęcia: organu, urzędu, piastuna funkcji. Zakres działania i właściwość organu.
7	STOSUNKI PRACOWNICZE W SŁUŻBACH MUNDUROWYCH	Omówienie podstawowych pojęć z zakresu stosunków pracowniczych. Źródła prawa kształtujące stosunki pracownicze. Podmioty stosunków pracowniczych w służbach mundurowych Nawiązanie, zmiana, zawieszenie, ustanie stosunku pracy w służbach mundurowych. Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w służbach mundurowych. Pragmatyki służbowe służb mundurowych. Odpowiedzialność dyscyplinarna w służbach mundurowych. Relacja między kodeksem pracy a ustawami szczególnymi regulującymi stosunki pracownicze służb mundurowych.
8	PROCEDURY REKRUTACYJNE W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	Kadry w administracji publicznej (tradycyjny model administracji a nowe zarządzanie publiczne, znaczenie kadr administracji publicznej, cechy charakterystyczne, status pracownika/urzędnika służby cywilnej, status pracownika samorządowego) Poszukiwanie kandydatów – rekrutacja i selekcja (wprowadzenie, sposoby pozyskiwania kandydatów – źródła rekrutacji, employer branding) Etapy procesu rekrutacji i ich uwarunkowania prawne. Wybór pracownika – metody i techniki selekcji kandydatów. Zakończenie procesu rekrutacji (aspekty prawne, candidate experience, wprowadzenie do pracy).
9	OCHRONA BAZ DANYCH I PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH	Współczesne architektury systemów informatycznych oraz baz danych. Przegląd zagrożeń w systemach baz danych, aplikacji oraz systemów operacyjnych. Model RBAC, przegląd oraz zasada działania w aplikacjach oraz systemach operacyjnych. Zagrożenia bezpieczeństwa systemu komputerowego (wirusy, konie trojańskie, nieuprawniony dostęp do systemu, zagadnienie tzw. tylnych drzwi) ich klasyfikacja i sposoby obrony. Bazy danych Zarządzanie bezpieczeństwem transakcji, współbieżnym dostępem użytkowników do danych, poziomy izolacji transakcji.

		Współczesne systemy szyfrowania danych (algorytmy symetryczne i niesymetryczne, ich zalety wady i zastosowania). Architektura systemów informatycznych oraz baz danych- współczesne rozwiązania. Praca z Modelem RBAC. Wirusy, konie trojańskie, nieuprawniony dostęp do systemu, zagadnienie tzw. tylnych drzwi) - ich klasyfikacja i praktyczne sposoby obrony. Szyfrowanie danych (algorytmy symetryczne i niesymetryczne, ich zalety wady i zastosowania).
10	STUDIUM PRZYPADKU	Korpus służby cywilnej w polskim porządku prawnym. Przypomnienie podstawowych zagadnień związanych z ustawą o k.s.c. Zatrudnienie w korpusie służby cywilnej. Procedury naboru na stanowisko w służbie cywilnej. Stanowiska pracy w korpusie służby cywilnej. System wartościowania stanowisk pracy w służbie cywilnej. Służba przygotowawcza i ocena w służbie cywilnej. Zadania korpusu służby cywilnej. Wybrane przykłady. Wizyta eksperta z k.s.c. Centrum zarządzania kryzysowego. Wizyta studyjna.
Służby policyjne		
1	PODSTAWY POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ	System powiadamiania ratunkowego i zasady wzywania służb ratunkowych. Zasady odpowiedzialności prawnej dotyczące udzielania pierwszej pomocy. Zasady bezpieczeństwa podczas udzielania pierwszej pomocy. Ocena stanu chorego (przytomność, stan świadomości, oddech, oznaki krążenia). Postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym nieurazowym. Bezprzrządowe udrażnianie dróg oddechowych u dorosłych i dzieci. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo - oddechowej u dorosłych i dzieci. Obsługa zautomatyzowanego defibrylatora zewnętrznego. Zastosowanie pozycji bezpiecznej.

		Pierwsza pomoc w urazach: złamania, zranienia, krwotoki, amputacja urazowa, wbite ciało obce, uraz oka. Zasady unieruchamiania kończyn, zaopatrywania ran z wykorzystaniem podstawowych metod i materiałów opatrunkowych. Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia pochodzenia zewnętrznego: podtopienie, wychłodzenie, przegrzanie, oparzenie termiczne, zadławienie, porażenie prądem. Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego: duszność, przedawkowanie substancji psychoaktywnych, zawał, udar.
2	ŚRODKI PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO	Przygotowanie do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego. Rodzaje środków przymusu bezpośredniego. Podstawy prawne i faktyczne użycia środków przymusu bezpośredniego. Czynności przed użyciem środków przymusu bezpośredniego i zasady użycia tych środków. Przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego. Uprawnienia funkcjonariuszy policji, pracowników ochrony i mienia w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego. Obowiązek udzielenia pierwszej pomocy po użyciu środków przymusu bezpośredniego. Umiejętności praktyczne zastosowania środków przymusu bezpośredniego oparte na przestrzeganiu zasad- ćwiczenia. Broń palna jako szczególny środek przymusu bezpośredniego, zasady przypadki użycia (czynności przed i po użyciu broni palnej). Dokumentowanie użycia środków przymusu bezpośredniego.
3	UPRAWNIENIA SŁUŻB MUNDUROWYCH	Bezpieczeństwo, pojęcie bezpieczeństwa, czynniki wpływające na bezpieczeństwo, rola służb mundurowych w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego. Rodzaje służb mundurowych w Polsce, obszary ich działalności, podstawy prawne ich funkcjonowania.

		Ustawowe zadania i uprawnienia służb mundurowych w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego, środki przymusu bezpośredniego. Prawidłowość zastosowania posiadanych przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień, analiza casusów.
4	POSTĘPOWANIE W SPRAWACH O WYKROCZENIA	Przedstawienie podstawowych przepisów i procedur regulujących problematykę postępowania w sprawach o wykroczenia. Omówienie ogólnych zasad regulujących postępowanie w sprawach o wykroczenia. Sąd, strony, obrońcy, pełnomocnicy, obwiniony, pokrzywdzony, oskarżyciel posiłkowy. Czynności procesowe i dowody w postępowaniu w sprawach o wykroczenia. Środki przymusu i pozostałe kary porządkowe. Czynności wyjaśniające. Rodzaje postępowań: zwyczajne, szczególne. Postępowanie zwyczajne – wszczęcie, przygotowanie do rozprawy, rozprawa. Postępowania szczególne – przyśpieszone, mandatowe. Środki odwoławcze. Nadzwyczajne środki zaskarżenia. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia.
5	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	I. Pojęcie prawa karnego i jego dziedziny: 1) prawo karne dotyczące przestępstw: a) prawo karne materialne b) prawo karne procesowe c) prawo karne wykonawcze 2) prawo wykroczeń II. Akty prawne regulujące prawo karne III. Kodeks karny: jego treść i struktura. Podstawowe zasady stosowania prawa karnego. Podstawowe zasady odpowiedzialności karnej. Formy popełnienia przestępstwa. Wyłączenie odpowiedzialności karnej. System środków reakcji prawnokarnej. Kary i środki karne. Środki probacyjne. Przepadek i środki kompensacyjne oraz środki zabezpieczające. Wymiar kary: zwyczajny i nadzwyczajny.

		Przedawnienie, zatarcie skazania. Typy przestępstw oraz najważniejsze grupy i typy przestępstw, ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw o dużym ciężarze gatunkowym przeciwko: życiu i zdrowiu, mieniu, wolności seksualnej i obyczajności Pojęcie prawa wykroczeń, jego funkcje i miejsce w systemie obowiązującego prawa. Źródła i zasady stosowania materialnego prawa wykroczeń. Pojęcie i struktura wykroczenia. Przedmiot, strona przedmiotowa, podmiot i strona podmiotowa wykroczenia. Formy popełnienia wykroczenia. Rozgraniczenie obszarów przestępstw i wykroczeń. Reformy, najważniejsze nowelizacje prawa wykroczeń. Kary i środki karne oraz zasady ich wymiaru. Systematyka części szczególnej Kodeksu wykroczeń i najważniejsze kategorie wykroczeń.
6	PRAWO KARNE MATERIALNE (P. 1-11)	Nauka o ustawie karnej i o przestępstwie. Rys historyczny prawa karnego. Pojęcie prawa karnego. Prawo karne a dziedziny pokrewne. Prawo karne a Konstytucja RP. Funkcje i zasady prawa karnego ze szczególnym uwzględnieniem funkcji gwarancyjnej oraz zasady nullum crimen sine lege. Obowiązywanie ustawy karnej ze względu na czas i miejsce popełnienia przestępstwa. Pojęcie przestępstwa (definicja trójelementowa oraz pięcioelementowa). Pojęcie i funkcja społecznej szkodliwości czynu, kryteria oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu. Pojęcie zespołu znamion przestępstwa. Podziały przestępstw (typów czynów zabronionych). Pojęcie czynu w prawie karnym. Zaniechanie jako czyn zabroniony. Okoliczności wyłączające czyn. Podmiot przestępstwa. Wiek a odpowiedzialność karna. Strona podmiotowa czynu – ustawowa definicja umyślności i nieumyślności. Pojęcie przedmiotu ochrony prawnokarnej. Pojęcie winy i okoliczności wyłączające winę.

		Formy stadialne przestępstwa. Teorie odpowiedzialności karnej za przestępne współdziałanie (teoria udziału w cudzym czynie, jednolitego sprawstwa, postaci zjawiskowych przestępstwa). Pojęcie i cele kary, katalog kar i środków karnych. Ustawowy i sędziowski wymiar kary, zasady wymiaru kary. Nadzwyczajne zaostrezenie i złagodzenie kary. Środki związane z poddaniem sprawcy próbie (warunkowe umorzenie postępowania karnego, warunkowe zawieszenie wykonania kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie). Rodzaje i funkcja środków zabezpieczających. Różnica między karą a środkiem zabezpieczającym. Przedawnienie i zatarcie skazania. Część szczególna Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu. Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Przestępstwa przeciwko wolności. Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece. Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej. Wybrane przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządu terytorialnego (art. 228 – 231 k.k.). Wybrane przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów (art. 270-273 k.k.). Przestępstwa przeciwko mieniu. Przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym.
7	PRAWO WYKROCZEŃ (P.12-20)	Pojęcie, funkcje i zasady prawa wykroczeń. Historyczny rozwój prawa wykroczeń. Źródła prawa wykroczeń., jego normy i ich wykładnia. Obowiązywanie polskiej ustawy kodeks wykroczeń pod względem czasu, miejsca i osób. Pojęcie, struktura wykroczenia. Podział wykroczeń. Ustawowe znamiona czynu zabronionego. Formy stadialne i zjawiskowe popełnienia wykroczenia. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność za wykroczenie.

		Zbieg przepisów ustawy. Zbieg wykroczeń. Zbieg znamion przestępstwa i wykroczenia. Kary w kodeksie wykroczeń. Środki karne w kodeksie wykroczeń. Wymiar kary i środków karnych za wykroczenie. Przedawnienie w kodeksie wykroczeń. Zatarcie skazania w kodeksie wykroczeń. Wybrane zagadnienia części szczególnej kodeksu wykroczeń – wybrane zagadnienia. Postępowanie w sprawach o wykroczenia - wybrane zagadnienia.
8	PRZEPISY KARNE W WYBRANYCH USTAWACH SZCZEGÓŁOWYCH	Krótki wstęp do problematyki prawa karnego – zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z obszaru prawa karnego oraz wybranych ustaw szczegółowych zawierających przepisy prawa karnego i regulujących odpowiedzialność karną za ich naruszenie. Wybrane ustawy szczegółowe zawierające przepisy karne (np. kodeks spółek handlowych, ustawa o broni i amunicji, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomani, ustawa o dowodach osobistych, ustawa o ochronie zwierząt, prawo bankowe i inne). Omówienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy uregulowaniami zawartymi w przepisach prawa karnego, a przepisami ustaw szczegółowych. Analiza studium przypadku. Etyka kontra prawo.
9	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	Etyka Zawodowa- podstawowe pojęcia. Prawo a moralność. Zasady etyki zawodowej Policjanta, Rota Ślubowania, inne dokumenty dot. etyki zawodowej policjanta. Rola etyki zawodowej, konflikty moralne w służbie policjanta. Źródła ideowe i prawne praw człowieka, godność człowieka jako podstawowe, niezbywalne prawo każdego człowieka. Podstawowe pojęcia, katalog praw człowieka System ochrony praw człowieka, doświadczenia II Wojny Światowej i Obozów Koncentracyjnych, Eksperyment Milgramma, podejmowanie czynności służbowych a zagrożenia naruszeń praw człowieka w

		służbie policjanta wobec katalogu posiadanych przez funkcjonariuszy służb mundurowych uprawnień.
10	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	Społeczny i prawny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie Przestępstwa ścigane z urzędu Rodzaje przestępstw ściganych z urzędu Przestępstwa ścigane na wniosek (przykłady) Przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego Obowiązki Policji przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia Zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed rozpoczęciem oględzin Czynności przygotowawcze w jednostce przed rozpoczęciem oględzin. Sens prowadzenia oględzin Postępowanie na miejscu zdarzenia kryminalnego, drogowego z wykorzystaniem wyposażenia walizki kryminalistycznej i traseologicznej Zasada rejestracji obrazu na miejscach oględzin (foto, video) Wymiarowanie miejsca zdarzenia posługując się wyposażeniem walizki oględzinowej (dalmierz laserowy, taśmy miernicze) Wstępne ustalenie przyczyn zgonu na miejscu zdarzenia
11	POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	Podstawowe pojęcia dotyczące sytuacji kryzysowych w oparciu o Ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Zapewnienie utrzymanie gotowości i podejmowanie działań organów administracji publicznej, do przeciwdziałania zagrożeniom kryzysowym. Działania w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych. Katalog sytuacji uzasadniających wprowadzenie wyższych stanów gotowości do podjęcia działań. Zagrożenia wynikające z terroryzmu i imprez masowych o podwyższonym ryzyku.
12	ZAGADNIENIA RUCHU DROGOWEGO	Podstawowe pojęcia. Regulacje prawne w zakresie bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie.

		Podmioty działające na rzecz bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Transport towarów niebezpiecznych. Problem bezpieczeństwa w ruchu drogowym - wybrane zagadnienia. Ochrona środowiska w kontekście bezpieczeństwa w komunikacji powszechnej i transporcie. Elementy inżynierii ruchu drogowego.
Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym i sytuacjami kryzysowymi		
1	PRAWNE PODSTAWY FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	Idea ładu społecznego; system, hierarchia i przesłanki obowiązującego prawa. Trójstopniowy podział terytorialny państwa i funkcjonowanie poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Europejskie karty prawa lokalnego i regionalnego. Podstawy prawne stanowienia, istota, pojęcie, cechy i rodzaje prawa miejscowego. Stanowienie, treść, publikacje i kontrola aktów prawa miejscowego. Konstytucyjne przepisy regulujące funkcjonowanie samorządu terytorialnego. Analiza ustaw o podziale terytorialnym państwa oraz ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Wyjaśnienie istoty wyborów organów stanowiących i wykonawczych samorządu terytorialnego, ich zadań i zakresu działania. Omówienie ustawowych upoważnień stanowienia prawa miejscowego oraz dokonanie analizy przykładowych tekstów statutów jednostek samorządu terytorialnego.
2	BEZPIECZEŃSTWO IMPRESZ MASOWYCH	Kształtowanie bezpieczeństwa i jego poczucia w zarysie ogólnym oraz w odniesieniu do imprez masowych. Rodzaje i specyfika imprez masowych. Organy administracji państwowej i samorządowej w procesie organizacji imprez masowych. Zagadnienia prawne i procedury obowiązujące podczas organizacji i przeprowadzania imprez masowych.

		Stewarding jako forma zabezpieczenia meczów piłki nożnej.
3	OCHRONA OSÓB, MIENIA I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Podstawy prawne do wykonywania zadań ochrony osób i mienia, uprawnienia pracowników ochrony do ustalania uprawnień osób przebywających na obszarach chronionych. Rodzaje obszarów, obiektów, urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie. Zapoznanie z zakresem wewnętrznej służby ochrony. Pojęcie zadania, zasady i tryb tworzenia wewnętrznej służby ochrony, zakres działalności Zasady sporządzania planu ochrony jednostki i tryb jego uzgadniania, analiza faktyczna i potencjalna zagrożeń. Zakres i tryb -sprawowanie przez policję nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochrony. Uprawnienia pracowników ochrony osób i mienia w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej. Podstawowe formy realizowania ochrony fizycznej osób i mienia. Techniczne środki zabezpieczenia mienia – podział i klasyfikacja. Odpowiedzialność karna pracownika ochrony.
4	PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM W SPOŁECZNOŚCIACH LOKALNYCH	Norma a patologia społeczna – wyjaśnienie podstawowych zagadnień związanych z przedmiotem. Charakterystyka wybranych zagrożeń i patologii społecznych – przyczyny, skutki, możliwości interwencji i zapobiegania im. Analiza aktów prawnych dotyczących przeciwdziałania patologiom społecznym Instytucje i służby powołane na rzecz przeciwdziałania patologiom i ochrony bezpieczeństwa społecznego.
5	BEZPIECZEŃSTWO W AGLOMERACJACH I KONURBACJACH	Ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w związku z ogłoszeniem stanów nadzwyczajnych. Zagrożenia dla systemu bezpieczeństwa wewnętrznego kategorii zagrożeń. Przestępczość – rozmiar przestępczości, kategorie przestępstw. Analiza bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Dokumentacja związana z imprezami masowymi.

6	KOMUNIKACJA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	Wprowadzenie do komunikacji społecznej. Public relations. Istota sytuacji kryzysowej. Typologia sytuacji kryzysowych. Crisis management. Strategie zarządzania kryzysem. Studium przypadku. Analiza działań w sytuacjach kryzysowych. Issue management. Komunikacja kryzysowa. Polityczny crisis management Kreowanie kryzysu na potrzeby wizerunku politycznego. Media w sytuacjach kryzysowych. Etyczny wymiar crisis management i political crisis management.
7	LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	Podstawowe pojęcia z zakresu zagrożenia i kryzysu. Podstawy prawne zarządzania kryzysowego. Klasyfikacja zagrożeń oraz ich rozpoznawanie. Rozpoznawanie i prognozowanie zagrożeń. Zakres i cel rozpoznawania zagrożeń. Płaszczyzny rozumienia kryzysu. Procesy zarządzania kryzysowego, fazy zarządzania kryzysowego. Podstawowe zadania lokalnego systemu zarządzania kryzysowego. Zarządzanie kryzysowe w strukturze administracji publicznej - samorządowej. Reagowanie kryzysowe w lokalnym systemie zarządzania kryzysowego.
8	SAMORZĄD W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA	Wstęp do samorządu terytorialnego i samorządności. Polityka lokalna, regionalna. Lokalizm i regionalizm. Funkcjonowanie samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego (aspekt prawny). Ewolucja ordynacji wyborczej do samorządów. Akty prawa miejscowego, prawo wyborcze. Samorząd terytorialny w polskich konstytucjach. Struktura organizacyjna gminy. Ustrój powiatu. Miasto na prawach powiatu. Struktura organizacyjna województwa. Zasada jawności i dostęp do informacji. Ograniczenia antykorupcyjne dotyczące funkcjonariuszy samorządowych.

9	BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE W REGIONIE	Pojęcie bezpieczeństwa ekologicznego - geneza, ewolucja, stan obecny. Płaszczyzny bezpieczeństwa ekologicznego. Dynamika bezpieczeństwa. Współzależności ekologiczne. Istota bezpieczeństwa ekologicznego. Źródła zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz rodzaje (naturalne i cywilizacyjne), symptomy i prognozowanie zagrożeń, katastrofy ekologiczne i klęski żywiołowe. Zagrożenia naturalne: powodzie i zatopienia, wichury, trąby powietrzne, pożary obszarów leśnych. Zagrożenia dla bezpieczeństwa ekologicznego związane z wyścigiem zbrojeń (zagrożenia militarne), terroryzmem, epidemie. Zagrożenia wynikające z gospodarczej działalności człowieka: substancje szkodliwe wywołujące zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb oraz i ich źródła. Skażenie atmosfery i jego skutki, efekt cieplarniany, dziura ozonowa, kwaśne deszcze, etc. Ocena stanu środowiska naturalnego w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem regionu Śląska. Potencjalne źródła zagrożeń. System bezpieczeństwa ekologicznego Polski w odniesieniu do poszczególnych regionów Polski. Bezpieczeństwo ekologiczne w Unii Europejskiej. Międzynarodowe organizacje bezpieczeństwa ekologicznego. Konflikty klimatyczne.
---	--	--

IV. PROGRAM STUDIÓW

Informacja o proponowanych specjalnościach kształcenia oferowanych w danym cyklu kształcenia:

- Bezpieczeństwo informacyjne i cyberprzestrzeni;
- Kryminologia z elementami kryminalistyki;
- Pracownik służby cywilnej;
- Służby policyjne;
- Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym i sytuacjami kryzysowymi.

A) PRZYPORZĄDKOWANIE KIERUNKU STUDIÓW DO DYSYCYPLIN NAUKOWYCH

L.p.	Dyscypliny naukowe	% PUNKTÓW ECTS
1.	Nauki o bezpieczeństwie (wiodąca)	53,6 %
2.	Nauki o polityce i administracji	41,1 %
3.	Nauki o zarządzaniu i jakości	5,3 %

B) PODSTAWOWE WSKAŹNIKI ECTS OKREŚLONE DLA PROGRAMU STUDIÓW

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	STUDIA STACJONARNE 90,6
	STUDIA NIESTACJONARNE 73,6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	91,8 stacjonarne 90,5 niestacjonarne
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	8
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	98
Łączna liczba zawodowym punktów ECTS przyporządkowana praktykom	40 (960 godzin, 6 miesięcy)

C) WYMIAR, ZASADY I FORMY ODBYWANIA PRAKTYK ZAWODOWYCH

Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu studiów pierwszego i drugiego stopnia, co zgodnie z wymaganiami programowymi dla studiów o praktycznym profilu kształcenia, jest odzwierciedleniem zawodowego charakteru studiów.

Procedury organizacji praktyk zawodowych są sformalizowane. Główne założenia dotyczące praktyk zostały określone w regulaminie praktyk oraz procedurze organizacji praktyk. Praktyki zawodowe są obowiązkowe i każdy student jest zobowiązany do ich zaliczenia w trakcie trwania nauki.

Zgodnie z programem studiów, na studiach I stopnia praktyka realizowana jest w wymiarze 6 miesięcy, a przypisano jej 40 punktów ECTS, natomiast w przypadku studiów II stopnia zaplanowana jest na 3 miesiące, a przypisano jej 20 punktów ECTS.

Realizacja zawodowych praktyk studenckich ma na celu praktyczną weryfikację efektów uczenia się, poszerzenie kompetencji i umiejętności studenta. Praktyka obejmować powinna obserwację oraz czynne uczestnictwo w różnych formach działań realizowanych przez daną organizację. Ważnym jej celem jest pogłębianie, rozwijanie i doskonalenie kompetencji studenta niezbędnych do wykonywania zawodu związanego z kierunkiem studiów.

Praktyki na kierunku bezpieczeństwo narodowe mogą odbywać się w strukturach administracji publicznej, służbach mundurowych, instytucjach zajmujących się analizą zagrożeń i zagadnień związanych z bezpieczeństwem, służbach bezpieczeństwa państwa, firmach projektujących systemy bezpieczeństwa w obiektach sportowych oraz instytucjach sektora prywatnego zajmujących się organizacją imprez masowych.

Miejsce realizowania praktyk musi dawać możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się dla programu praktyk zawodowych i odpowiadać kierunkowi studiów. W ramach obowiązkowych praktyk dopuszcza się następujące formy praktyk: praktyka może być realizowana w organizacji znajdującej się w bazie praktyk zawodowych Biura Karier i Praktyk, gdyż uczenia zapewnia studentom, w ramach partnerstw biznesowych miejsca odbywania praktyk. Jak również dopuszcza się, że miejsce praktyk może zostać pozyskane przez studenta, przy czym zostaje ono wcześniej zatwierdzone przez merytorycznego opiekuna praktyk zgodnie z określonymi przez uczelnię kryteriami.

Praktyki zawodowe na uczelni organizuje i koordynuje Biuro Karier i Praktyk.

D) SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGANÝCH PRZEZ STUDENTA W TRAKCIE CAŁEGO CYKLU KSZTAŁCENIA

W procesie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia uczestniczą: koordynator przedmiotu, metodyk, menedżer kierunku, prodziekan ds. jakości kształcenia oraz Komisja ds. zapewniania jakości prac dyplomowych i recenzji na studiach I i II stopnia, dziekan. Weryfikacja osiągania efektów uczenia przez poszczególnych studentów rozumiana jest jako potwierdzenie przy użyciu zdefiniowanych narzędzi i kryteriów, że zostały spełnione przez studenta wyspecyfikowane wymagania określone dla postawionego zadania.

Zasadniczym obszarem bezpośredniego pomiaru efektów uczenia są przedmioty nauczania. Każdy przedmiot został zdefiniowany w kartach przedmiotów pod kątem efektów uczenia się, treści programowych, w ramach których osiągany jest dany efekt oraz metod weryfikacji osiągania przez studentów poszczególnych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się weryfikowane są przez zastosowanie adekwatnie dobranych metod:

- efekty uczenia się w zakresie wiedzy zwykle weryfikowane są poprzez: egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, quizy i testy,
- umiejętności najczęściej weryfikowane są poprzez wykonywanie ćwiczeń, rozwiązywanie zadań, opracowanie studiów przypadków, projekty, obserwację, portfolio i ocenę aktywności (efektów pracy studenta) na zajęciach,
- osiągnięcie przez studenta efektów uczenia w zakresie kompetencji społecznych zwykle weryfikowane jest poprzez ocenę różnorodnych aktywności i rozwiązywanie problemów na zajęciach oraz ocenę pracy nad projektem, a także ocenę prezentacji wyników projektu. W ramach każdego z narzędzi nauczyciel akademicki ustala kryteria i sposób oceny czy dany efekt został osiągnięty przez studenta.

Narzędziami pośredniego pomiaru zakresu realizacji efektów uczenia są:

- ankiety oceny zajęć dydaktycznych przez studentów – dzięki wynikom ankiet uzyskuje się informacje dotyczące sposobu postrzegania procesu kształcenia z perspektywy studentów oraz ich oceny pracy wykładowców, co pozwala na zdiagnozowanie obszarów nauczania przedmiotowego wymagających korekt i działań naprawczych, umożliwia także wytypowanie dobrych praktyk i rozwiązań dydaktycznych wartych promowania w praktyce nauczania,
- hospitacje metodyczne – umożliwiają ocenę możliwości realizacji założonych dla przedmiotów efektów uczenia na podstawie analizy przebiegu procesu dydaktycznego oraz ewentualne wprowadzenie modyfikacji w zakresie stosowanych metod i technik dydaktycznych oraz sposobu budowania relacji pomiędzy wykładowcą a grupami studenckimi.

Na uzyskanie zakładanych umiejętności i kompetencji oraz na opanowanie oczekiwanej wiedzy, pozwala właściwy dobór metod kształcenia. Wybór metod zależy od wielu czynników, w tym zwłaszcza od formy zajęć, od sformułowanych celów nauczania, planowanych szczególnych zadań dydaktycznych, wreszcie od przedmiotu nauczania i efektów uczenia zdefiniowanych dla danego przedmiotu.

Wykładowca może określić własne metody dydaktyczne lub wybrać spośród metod opartych o dowolną typologię metod nauczania/uczenia się. W zależności od formy zajęć (wykład/ćwiczenia/ laboratorium), wykładowcy mogą planować pracę w oparciu o:

- metody podające (oparte na uczeniu się przez przyswajanie): wykład, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną, nauczanie wyprzedzające (analiza gotowych treści np. w opracowaniu, poprzedzona zadaniami w formie poleceń i pytań) i in.,
- metody poszukujące (oparte na samodzielnym pozyskiwaniu wiedzy): metoda zadań do samodzielnego wykonania, gry dydaktyczne, analiza przypadku (case study), dyskusja, symulacja, metoda projektu in.,
- metody waloryzacyjne (eksponujące systemy wartości): dyskusja, gry symulacyjne, analiza przypadku i in.,
- metody praktyczne/ ćwiczeniowe (treningowe): rozwiązywanie zadań/ ćwiczeń, trening kompetencji (asertywności, projektowania np. graficznego, sporządzania bilansu, komunikacji w zespole, twórczości, orientacji w terenie, projektowania działań, pisanie raportu, sporządzania diagnozy) i in.

Wykładowcy planujący zajęcia dydaktyczne w terenie, poza siedzibą uczelni, chętnie wybierają: wyjazd studyjny, wycieczkę, czy też udział w imprezach i wydarzeniach

organizowanych przez podmioty spoza uczelni (konferencje, spotkania, wystawy, rajdy i gry terenowe), ćwiczenia w terenie, badania terenowe, szkolenia.

Wykładowej formie zajęć, a także osiągnięciu efektów uczenia się w obszarze wiedzy służą metody podające, jednak wzbogacone o elementy metod poszukujących, czy też waloryzacyjnych, gdyż uczeniu się osób dorosłych nie sprzyja opieranie się wyłącznie na uczeniu się przez przyswajanie, wielokroć skuteczniejszym jest proces uczenia się, w którym student wykazuje aktywność poznawczą, w tym zwłaszcza poszukującą. Dydaktycy planujący ćwiczenia i laboratoria wybierają różnorakie metody, w tym poszukujące i waloryzacyjne. Często też czerpią z zasobów metod praktycznych, co jest szczególnie cenne w aspekcie procesu kształcenia realizowanego na kierunku o profilu praktycznym. Zastosowanie metod ćwiczeniowych oraz poszukujących sprzyja osiągnięciu efektów uczenia się w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Szczególnym elementem w systemie pomiaru efektów uczenia się osiągniętych przez studentów jest seminarium:

- zespołowa praca dyplomowa (licencjacka) o charakterze projektowym oraz obrona tego projektu – na studiach I stopnia,
- w przypadku studiów II stopnia zarówno praca dyplomowa jak i obrona mają charakter indywidualny.

Na podstawie udziału studentów w seminarium oraz realizacji i obrony pracy dyplomowej dokonywany jest pomiar szerokiego spectrum efektów z obszaru wiedzy i umiejętności kierunkowych oraz kompetencji społecznych absolwentów. Pomiar ten dokonywany jest według jednolitych zasad i kryteriów, adekwatnie do przyjętych dla prac licencjackich i magisterskich założeń oraz wytycznych, wyszczególnionych w odrębnej dokumentacji.

Szczególną rolę pełni Komisja ds. jakości prac dyplomowych i recenzji na studiach I oraz II stopnia. Zadaniem niniejszego podmiotu jest opiniowanie tematów prac dyplomowych pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów, ocena jakości prac dyplomowych, a także ocena jakości recenzji prac dyplomowych: opinii recenzenta oraz opinii promotora.

Uczelnia korzysta z elektronicznego systemu obron, który nie tylko został zintegrowany z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym, dzięki któremu weryfikowany jest poziom zapożyczeń, ale system ten pozwala na efektywniejszy i skuteczniejszy sposób prowadzenia obron prac dyplomowych, a także na ich nadzorowanie i kontrolowanie, w tym ocena pracy dyplomowej recenzenta, jak i promotora dokonywana jest na podstawie identycznych kryteriów dedykowanych danemu kierunkowi i stopniowi studiów.

W wyniku analizy w/w obszarów koordynatorzy przedmiotów we współpracy z metodykiem i menedżerem dokonują ewaluacji i modyfikacji programów i metod kształcenia.

E) WYKAZ ZAJĘĆ LUB GRUPY ZAJĘĆ Z PRZYPISANIEM PUNKTÓW ECTS

[illegible]

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE (STUDIA I STOPNIA)												
SPECJALNOŚĆ: BEZPIECZEŃSTWO INFORMACYJNE I CYBERPRZESTRZENI												
L.P.	PRZEDMIOT	FORMA ZALICZENIA	ROK II			ROK III						ECTS
			sem IV			sem V			sem VI			
			W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	
1	INSTRUMENTY PRAWNE W BEZPIECZEŃSTWIE INFORMACJI	E/Z	30	30								6
2	BEZPIECZEŃSTWO SIECI TELEKOMUNIKACYJNYCH	Z					30					4
3	BEZPIECZEŃSTWO SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH	Z					45					4
4	OCHRONA PRZECZYSTOŚCI HACKINGIEM	Z					45					4
5	BEZPIECZEŃSTWO TRANSMISJI DANYCH W SIECIACH ROZLEGŁYCH	Z								30		3
6	WYMAGANIA DLA SYSTEMÓW WOJSKOWYCH IT	Z								30		3
7	BEZPIECZEŃSTWO DANYCH OSOBOWYCH	Z								30		3
8	ZINTEGROWANE SYSTEMY OCHRONY DANYCH	Z								30		3
SUMA GODZIN KONTAKTOWYCH		300	30	30	0	0	120	0	0	120	0	30

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE (STUDIA I STOPNIA)												
SPECJALNOŚĆ: KRYMINOLOGIA Z ELEMENTAMI KRYMINALISTYKI												
L.P.	PRZEDMIOT	FORMA ZALICZENIA	ROK II			ROK III						ECTS
			sem IV			sem V			sem VI			
			W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	
1	PATOLOGIE SPOŁECZNE	E							30			3
2	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	Z		15								2
3	PROFILOWANIE SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW	Z								30		3
4	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	Z					30					3
5	WPROWADZENIE DO KRYMINALISTYKI	Z					45					5
6	WPROWADZENIE DO KRYMINOLOGII	Z					45					4
7	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	E	20									2
8	WYBRANE RODZAJE PRZESTĘPCZOŚCI	Z		25								2
9	WYBRANE ZAGADNIENIA PREWENCJI KRYMINALNEJ	Z								30		3
10	WYBRANE ZAGADNIENIA WIKTYMOLOGII	Z								30		3
SUMA GODZIN KONTAKTOWYCH		300	20	40	0	0	120	0	30	90	0	30

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE (STUDIA I STOPNIA)												
SPECJALNOŚĆ: PRACOWNIK SŁUŻBY CYWILNEJ												
L.P.	PRZEDMIOT	FORMA ZALICZENIA	ROK II			ROK III						ECTS
			sem IV			sem V			sem VI			
			W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	
1	POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE W PRAKTYCE	Z		30								3
2	LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	Z					30					3
3	DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ I RODO	E				30						3
4	KORPUS SŁUŻBY CYWILNEJ WE WSPÓŁCZESNEJ ADMINISTRACJI	E/Z				20	20					4
5	ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA FUNKCJONARIUSZY PUBLICZNYCH	Z								20		2
6	ZARYS PRAWA ADMINISTRACYJNEGO	E/Z	15	15								3
7	STOSUNKI PRACOWNICZE W SŁUŻBACH MUNDUROWYCH	Z								30		3
8	PROCEDURY REKRUTACYJNE W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	Z					20					2
9	OCHRONA BAZ DANYCH I PROGRAMÓW KOMPUTEROWYCH	E/Z							10	30		4
10	STUDIUM PRZYPADKU	Z								30		3
SUMA GODZIN KONTAKTOWYCH		300	15	45	0	50	70	0	10	110	0	30

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE (STUDIA I STOPNIA)												
SPECJALNOŚĆ: SŁUŻBY POLICYJNE												
L.P.	PRZEDMIOT	FORMA ZALICZENIA	ROK II			ROK III						ECTS
			sem IV			sem V			sem VI			
			W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	
1	PODSTAWY POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ	Z		40								4
2	ŚRODKI PRZYMUSU BEZPOŚREDNIEGO	Z								50		4
3	UPRAWNIENIA SŁUŻB MUNDUROWYCH	Z					30					3
4	POSTĘPOWANIE W SPRAWACH O WYKROCZENIA	Z								15		2
5	WSTĘP DO PRAWA KARNEGO I PRAWO WYKROCZEŃ	E	20									2
6	PRAWO KARNE MATERIALNE (P. 1-11)	E				25						2
7	PRAWO WYKROCZEŃ (P.12-20)	E				20						2
8	PRZEPISY KARNE W WYBRANYCH USTAWACH SZCZEGÓŁOWYCH	Z								15		2
9	PRAWA CZŁOWIEKA I ETYKA ZAWODOWA POLICJANTA	Z					15					2
10	PRZYJĘCIE ZGŁOSZENIA I POSTĘPOWANIE NA MIEJSCU ZDARZENIA	Z					30					3
11	POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	Z								10		1
12	ZAGADNIENIA RUCHU DROGOWEGO	Z								30		3
SUMA GODZIN KONTAKTOWYCH		300	20	40	0	45	75	0	0	120	0	30

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE (STUDIA I STOPNIA)												
SPECJALNOŚĆ:ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I SYTUACJAMI KRYZYSOWYMI												
L.P.	PRZEDMIOT	FORMA ZALICZENIA	ROK II			ROK III						ECTS
			sem IV			sem V			sem VI			
			W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	W	Ć	e-learning	
1	PRAWNE PODSTAWY FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH	E/Z	30	30								6
2	BEZPIECZEŃSTWO IMPREZ MASOWYCH	Z					30					3
3	OCHRONA OSÓB, MIENIA I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	Z					30					3
4	PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM W SPOŁECZNOŚCIACH LOKALNYCH	Z								45		4
5	BEZPIECZEŃSTWO W AGLOMERACJACH I KONURBACJACH	Z								30		3
6	KOMUNIKACJA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH	Z								30		3
7	LOKALNE SYSTEMY ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO	Z					30					3
8	SAMORZĄD W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA	E				30						3
9	BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE W REGIONIE	E							15			2
SUMA GODZIN KONTAKTOWYCH		300	30	30	0	30	90	0	15	105	0	30